

③
D. P. Lomen

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Napoleon Martinus Ferreira

Huidige Posadres Dawes Straat 19
Rustenburg

Geboortedatum 11de Feb. 1872 Ouderdom 10 Oktober 1949 77 jaar

en 8 maande

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Zwartkops
Klaarstroom.

2. Ken u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Dadeliks aangestuit om my land te help verdedig

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Klein Marico
Zwartkops T.O.L.

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Generaal Koos
Snyman en De la Rey ("Genl.")

5. Het uself offisiersrange bekleed? Hoof Korpseel Generaal Staf (Lit)
Indien wel, noem die range met die datum naastenby 1899 tot 1902

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
2de of 14de Kameelbult (3) in die storm van Napelberg

7. Was u gewond gedurende die oorlog? Ja, Nagewond. (Klein gewond)
Hoeveel keer? Enemaal
Tydens watter gebeurtenis? Op die slagveld. Nie meer onthou nie

8. Was u ooit gevang? Neel 2
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? Ja. Drie maal.
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? Pad oop geveg. Was vas-
 ghes en feitlik gan uitkom kans sien
 ons was hart aan manskappe.
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alles verloor
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in
 dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: Neel (b) gedood: _____
 (c) Na vrouekampe vervoer? Ja (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: _____
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: 2 kinders
12. Was u 'n krygsgevangene? _____
 Waar was u in daardie tyd? _____
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Wapens reur-
 gele raad Lord Kitchener.
 Waar was u op daardie tyd? Waterkloof Marico
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Chwas op
 n vinnige jaag gelyk. Drie Engelse spring op
 en skerm op my af. Tulse het gelyk op my
 geweer toe skiet ek die ander een plat en
 bewlieg die ander twee met my geweer, van
 groot skrik het hulle wild geweer en
 gevlug.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Ons was die man-
 skap van twintig manskape te verdedig, die
 Engelse was baie naby. Opperman was so
 bang gewes dat hy op vlug geslaan het
 hy was skaars honderd drie weg toe begin
 ons op hand skiet
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
in Marico dat n boel deurs die kop getrad
 ontsent n lipel barsing uit en by
 leue nag.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Pakke, groot gestuk, klouf leers, doodgestuk,
en daarom lewendig geluk. Grootpraat.
Grootpraat het weggekruip vir die Engelse
baan wat ongeveer het. Hy kruip weg in
die mikke, en in bobyaan kruip ook vir die
Engelse weg agter die warkel o.d. baan. volg
ond.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Die "St. Georges brass" het ek gekry, deur in ge-
wonde Engelse soldaat onder aanborende geweer
& kanon vuur veilig buite gewas te besoek. Op
daardie oomblik het ek nie aan myself gedink
nie, maar aan die gewondes wat hulpeloos was.

N. M. Ferreira
 HANDTEKENING.

Die manne wat sal vir die bobyaan, "baai"
 kruip jy ook weg. Die bobyaan lyk toe vinnig om en
 skrik hom baie lank en klein toe stadig af. Toe spring
 die man op en hard loop die klouf in om weg te
 kruip.

4

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Ignatius Leopoldus Rautenbach

Huidige Posadres 43^a De Villiers Laan Vereeniging

Geboortedatum 9 Dec 1868 Ouderdom 10 Oktober 1949 80 jaar

en tien maande en saterdag, die my weet ek nie.

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Vereeniging
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Wel na ek 2 jaar op Vereeniging as Koloniale op
Vereeniging woonagtig was. Was daar in my net gedagte
in my. En dit was ek moet gaan en perken geweer gekoop en ek is
daar.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Met die begin onder G.P. Brongwe
Ek het V.H. H. Grobelaar gebly om my te kommandeer, wat by natuurlik
nie reg had om te doen nie daar ek n. Biss se onder daan was
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Hans Grobelaar, dit ingesluit.
want hy het my verwagtinge gaan sê as man Kage Kom nie.
5. Het u self offisiersrange beklee? as Kapitein Veldkorp het n. waan mensend. n.
Kommandant
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Feb 1900 het ek uit
van man van 10 man met ek n. Skap. wat na Grootvaland was 82 stemme
met die 100 gekry vir 200 V.H. toe was ek onder het L. Hudson n. (Sisic)
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Die Eerste groot slag was Magerfontein op 11/12/99 en my deel
van die Vryheid se daar. daar het ek hulle gemaak.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee hulle het my nie mag raak nie.
Hoëveel keer? Want daar het ek hulle op die plate van my vloet 5 tree
lydens watter gebeurtenis? voor my plaat getrek, my was n. en my hoop
aan my
gelyk het. se man lee hulle goe. Ek het. Ek se van hom die
Sal dood
donders kan my nie raak nie, en hulle het nie 2/.....8.

Mijn \$5 gulle nie lû es nie
 en stuur my gulle adres
 na die Volgen de Volgende
 adres. J. P. Rautenbach

43 A de Villiers laan Vereniging
 En gulle Bieer Kans om
 met my gramma en gekrop
 or die weg te kom.
 want gulle geleendes sal
 dadelik onder inatkaar se
 die oer was seker een
 skap waster toehy moes
 skool gaan.

Ja geachte vriende ek was.
 En ag, hoe het ek al ge-
 leer tyd in my lewe genies
 met die vertroue wat in
 my gestel word waar
 ek kom.

Se vergang S. A. oom geas
 Se gulle moet gebruik
 maak van die kans wat
 gulle het, om die hersins
 te ontwekkel en kennis
 op te doen

Oom Geas

8. Was u ooit gevang? ja ons moes ons gewere aan die portugees geby, 5
Waar? Komatiproot op Sestemes 1900 en toe es ons na

9. Het u ooit ontsnap? nee (als gohoasi geneem en van daar in maart)
Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? nee (na Portugal)

ek was te plat sat, maar het anders gelyk na
die Statie van waar hulle na Holland ontkom het

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Hier het ek geen vas te
sendom ge had nie, maar as myn het ek per Rand per dag

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in
dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond: geen (b) gedood: geen

(c) Na vrouekampe vervoer? geen (d) Na krygsgevangenekampe gevoer

(e) Hoeveel is in die kampe dood: geen

12. Was u 'n krygsgevangene? nee - maar te naas vlyugting in Portugal

Waar was u in daardie tyd? Portugal en hier was ek drie maande
in die tronk in Lissabon, omdat ek n skuld gegee van Portugees het

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? dat was, die ons
ontshet, toe een Kabelgram aan President Hanger, en het na g^l Botka
gestuur geseener

Waar was u op daardie tydstip? in Portugal

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Nicolas De Bruyn

Wat hier ba aan my gese het, man Lee hulle sal gou dood skiet.

En sy was. Weer die man wat het, wat ek nie kans ge-
sien het, om te doen wat hy, naby Brandfont gedoen het nie,
wat ek nie voor kans gesien het om te doen nie. Namlik

ons moes vlyg vir een of twee van die rooies onder een doodelike
Alien gewere vuur. dood geskiet en Nicolas ruk om gaag die man by h^l sy perd
en een burger se perd word skoon agter onder hom

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Ek was met w^l van Pretoria

af gekoal en had een skerige ou baas. Vir Korporaal, en onder
een paar burger om die erkte was om die pere te hou, en ek
loop saam met die wag, en dit was een pragtige maanlig aand, het die
order gegee, dat die bynaker gehou moes, en die grab was lank
en sien ou baas van die kals, na die pere se kant kam. En ek se vir
Burger loop gulle om die pere. En ek le in die lang grab, en toe
so tien van my af, se ek nou get ready boys, met een benoede stem
kom die vraag, wie praat daar Engels, En ek se Haur into them boys
first, hoe skre die ou baas Verdaar, en hy set die rieme neer soos toe
en onder vrae hy is dit nie haas Rautenbach wat daar Engels gespraak het nie
en ek nee oom, en hy se, ek ek die moeser in my hande had, dan het die skiet strale
op my gesien

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Hier by spratmer het ek en Nicolas alleen met g^l French met 5000 (maar vergeet dat hy kom
troepe, en daar vlyg een moeder en drie dogter met een donkie was, en ons ga na
die was om dit in veiligheid te bring. skiet die Rooies een donkie dood en ek se
vir Nicolas gae weg van die was hulle sal die vrouens dood skiet. En die moeder wat
spring af en toe sy op die grond was. skiet hulle haar deur die voets, en toe vandie
laet haar am hulle met die Prober weg, en ons Prober hulle terug hou. En Nicolas
spring op sy perd om weer te gaan, toe by die was kom skiet die 5 donkies plaas en hy ruk
om en hulle weg, een van myn op hom en ek ruk wanneer hy val, maar kom by myn ge
gelyk het my weg ge
gelyk het my weg ge

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Ek is sleg om te hou, maar wat vir my met gras was, is daar geleë word dat een met die hoed in ^{hande} aan gras kom. En skree moenie skiet nie die ons mens. die ou hel ^{het} seker een Rond stuk gary. Kom bynaar die pap is gaar. Hy is net een vrouens wagtens

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

My eerste ontmoeting met die Rooies was op 8 Dec 1899 ons kry die more order dat 125 een Ketrallie moech gaan ry en na dat ons paar myl gary het ons or die treps spoor gason toe or was Val daar skoot hy die Voors te Klomp en ek se dit Kom ons ry Vooren toe, op een galop lank die Kolem Kirby toe by die Voors te Vrae wat skiet gulle, ja hulle sit in een has gesien Gaer, En dit is net of ek gestuur was, en draai my perd regs weg op een galop een Philip Hoppie iet en sien 7 Engelse ruiter Ver en een laeste ^{J. P. Bouterhosh} HANDTEKENING.

en Kom op een galop na die Kolem toe en se Kereel daar onder or ry 7 Engels Kom ons gaan Vang hulle en ry weg op een galop na die Engelse. En een skree na my gy moet has op dalk is daar meer Engels (125 hoor) en hulle laat my alleen daar heen gaan, En toe ek een end weg Kyk ek om ⁱⁿ een man Volg my een ek in een pan en toe ek deur die pan was. toe was minder as 100 tree van hulle. En hulle trek hulle bemaar met die plan op my af te Stoom. En ek spring van my perd af, en haal die een wat ek vermoet van sy perd met die snauker af. Toe spring een ~~p~~ man iet die 125 man by my af, en ons twee het toe 5 van hulle daar ag gemaai) Daar het ek die dag mooie werk van een ou rooie gesien, Hy Prober om weg te jaer, en ek skiet sy perd se nek af, wat een harde Val in die lang gras her orsoek het. En die ander een wat ek nog op sy perd was. ja na by daardie in die lang gras die by endie een wat die perd van dood is, spring agter op die een se perd wat daar byge, En ek se die Wroetigs mooie werk. En toe ons om Kyk hard loop ons twee rez iet na die. ~~Rooies~~. En se toe vir die ander Kereel skiet hulle dood en net voor ons skiet siet ons dat een tweede Rogen tussen hulle in die rooes in jaer en hulle terug bringe.

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam FRANCIS JOHANNES HANTONIE BESTER

Huidige Posadres 262 LOUIS STR BRITS

Geboortedatum 21 DES, 1881 Ouderdom 10 Oktober 1949 68 jr. jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? LICHTENBURG

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

NEE

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? LICHTENBURG. WYIS I.

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? GENL CRONJE

VELKORNET HAMMAN

5. Het uself offisiersrange bekleed? NEE.

Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
KIMBERLEY, VEERTIENSTROOM, KOEDOESEKRAAN, MAFIKING, KIIPRIJVER, PRETORIA, DALMEKUTHA, TEENSWOORDIGE, HARTEBESPOORTIJAAN, ROOIWAL, BRAKSPRUIT, RIETKONKLEEVANG, ELANDSRIVER, MANANA, HARTBESPOORTIEN, METHUEN 32 SLAG.

7. Was u gewond gedurende die oorlog? JA
Hoeveel keer? DREI KEER, TE VEERTIENSTROOM MY VOET BESONDERS HARTBESPOORTIEN HET N PERK
Tydens watter gebeurtenis? TE PRETORIA, - N KOGEL IN OP MY KUIS GEVAL V. MY HELDTE BESONDERS RESTAUR. VOORV. EN SER.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Andere offisiere onder wie ek g'dien

Generale :- Hoop, Koss de la Rey de Villiers

Liebenberg, Kemp

Kommandante. Vermaak. Swie de Villiers Visser.

M. Laurie J. Brongje P. Seun.

Veld Komette. Hamman Bokken. Bekker Bekke.

I. G. K. K.
HANTTEKENING.

10

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverigtinge in Johannesburg,
1949 bygewoon het.

Volle naam Johannes Michiel van Hebdingen
Huidige Posadres Newlandsweg 6, Newlands, Johannesburg
Geboortedatum 28 Maart 1881 Ouderdom 10 Oktober 1949 68 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Frankfort Vrede
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Ons almal was gretig om ons land te gaan
verdedig, af ons oud geneeg was af te nie.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Frankfort Vrede
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kommandant A. Ros.
5. Het u self offisiersrange bekleed? Ja
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Kaperaal 1899
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Colenso, Spioenkop, Platrand, Tlitsieshoek ens.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Ja
Hoeveel keer? Een maal
Tydens watter gebeurtenis? Tydens stoommeul ontploffing

8. Was u ooit gevang? Ja
 Waar? Kaalkrans dist. Karysmith
9. Het u ooit ontsnap? Nee.
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Ja
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: ekself (b) gedood: geen
 (c) Na vrouekampe vervoer? Ja (d) Na krygsgevangenekampe gevoer? Ja
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: geen
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
 Waar was u in daardie tyd? Indië
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Nee.

Waar was u op daardie tydstip? Indië

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Noue
ontkennings as rapport ryed deur gemaak, van
Frankfurt na Heidelberg.

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Voordat ek gewond was het die Engelse die
Frankfurt in besit geneem, en nadat hulle weer
uitgetrek het, het hulle my moeder en drie kinders
enver na die konsentrasiekamp, van Keilborn na Cas Londe

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

O Engeland forveengerus haal op jou grote mag, ons is
 wit jou nie bang ja nee goen enkel dag, by ons is goed
 genoeg en af wat werk eet brood. Die bakies set moer
 bakie beef en ons eet mielie pap, daarom is hulle
 so naat en styf en ons so lekker slas. Vleis, koppies 3-perdag
 kpele en 'n half auike, lepel konfyters.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Nadat die Engelse die dorp verlaat het, het hulle die N &
 kerk afgebrek tot op die grond, en die klippe het hulle
 uitgerig na die plaas, wat hulle blok huise mee gebou het.
 En die sink ook. En verder het hulle die hele dorp vernietig
 En die pastorie het hulle ook verbrand, en van die
 verbranding het hulle oorgesny en die verbranding het hulle
 soos koproon die hele dorp deurt.

J. M. van Heladingen
 HANDTEKENING.

13

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Jeannette Wilhelmina J. du Toit (geb. Breytenbach)

Huidige Posadres 55 Hastingslaan Brakpan.

Geboortedatum 9 okto 1884 Ouderdom 10 Oktober 1949 65 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Lydenburg.
2. Ken u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Alwat ek kan onthou het die Kommandeur
man by ons op die plaas gekom en my
Vader gebesemmandeur het. Dit was 27 sept 1899.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? my Vader het in Lydenburg
kommando gedien
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? onderoog Arnold D. Scherman
en J. C. Jan de Beer, het my vader gedien.
5. Het u self offisiersrange bekleed? _____
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
_____
_____
7. Was u gewond gedurende die oorlog? _____
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Ja

Waar? Schoemansloot Lydenburg Dist. 13 Junie 1901

9. Het u ooit ontsnap? ne

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? die Engelse hufalms gedrewe d en ons te voet aangeja en via Barberton Konsentrasie

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog? kamp vervoer,

(a) gewond, _____ (b) gedood _____

(c) Na vrouekampe vervoer? max 4 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer _____

(e) Hoeveel is in die kampe dood niesmand

12. Was u 'n krygsgevangene? _____

Waar was u in daardie tyd? _____

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? _____

Waar was u op daardie tyd? Barberton Konsentrasie kamp.

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: dat ek een dag

2 Engelse Spiere gesien het en te ver die komando laat meet het en daar hulle at 'n paar myl van ons huis af was en hulle al so gerus was dat hul nie eer meer Brand was gestaan het nie, het die hul naag nie een geslaap het nie, te was hul weer as hul haddes en nadit het die Engelse weer uit getrek ons as v.c. J.G. Joubert het vanan hul was gelien

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval te het die kullom om gesprekinge

omtrent 200 Kabissonet (vredeschem) kanon het verby gekomen gesees dat dit help by ons huis verbyen omtrent 6 myl van ons huis af (hul jagte met die pad weer Lydenburg dorp toe) was v.c. Jan de Beers met soveel 25 man snooi in presidie hul in die Engelse ryse by hul verby omtrent 20 tree van die burgers skiet maar mar v.c. het hul om nie so skoot skiet daer kon hul die Engelse vangs met amunisie en al daar by so een skoot skiet skiet hy hore blood. Daar het ons oerlag verloor en die pyand is vrygong, hul kon 3 vervoers ook daar ook geskiet en gevang hul te aligons, en te kom die Engelse war uit maar vangs te en ook 5 Rebel van die laag en jaag hul so by ons verby daar kon my hart breek die ry om ontay vieroem so gaas die gevees te sien vloop. In allikaner hart kon dit nie staan nie. Tegelyker tyd het hul my bupa Christus hul vander aberwe gevang geneem kyndig was swaar om te sien te did vrand die du man met so gebrekkike hande behandel te by nog jonk was met my onseem geest en die

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

te aligons, en te kom die Engelse war uit maar vangs te en ook 5 Rebel van die laag en jaag hul so by ons verby daar kon my hart breek die ry om ontay vieroem so gaas die gevees te sien vloop. In allikaner hart kon dit nie staan nie. Tegelyker tyd het hul my bupa Christus hul vander aberwe gevang geneem kyndig was swaar om te sien te did vrand die du man met so gebrekkike hande behandel te by nog jonk was met my onseem geest en die

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossorte, ens. ens.)

Kossorte was van die aller treurigste ons en
tot Longsieb gelys eet die waarkid en die slaap loop tot hy neerslaan
dag slag hul kom en ons kry ransoen ver so dae en die siegeneg ver
4 dae nie die ander 4 moedjies by daar het gesien omense van honger sterf
swy lams toe in die konsentrasie kamp was het die
vyd na my Vader Jaak Johannes Breytenbach en my broer en

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

neef krygsgeraagde geneem van na Idia gestuur my neef
na hul gevang is voor my ma en suster (van die
draumen kinder was by die komand) heel baie die
and gestuif om hul die vyand so baie leed aan
gedoen het saterdag het hy alleen 45 kakis gebandag
noe veel seukte ker. driesdae was die lyp was op die waer
le voor hul horn begrawe het ja hy was 40 kg help gesterf sy ma en ma
Widw. van Hendrik Ludolf du Toit, J. W. du Toit (geb. Breytenbach)
(oudstryder) Handtekening.

16
KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Christiaan Rudolf Smith
Huidige Posadres Chesterutweg No 9 Primrose Cos.
oor Germiston
Geboortedatum 1880 20 April Ouderdom 10 Oktober 1949 69 jaar
5 maande 10 dae

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Vredefont O.V.S.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Ek het gedink Engeland gaan ons ou Klein nasie zoner in n week plat loop. tot my basing het ons 3 Jaar geneeg.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Veld Koorde Brakhoort Kommando
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Offisier Nel
5. Het uself offisiersrange beklee? Nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Spioen
Van 18 Oktober 1900 1 Junie 1901
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Spioenkop November 1899 Platrand Januarie 1900 Colenso Januarie 1901
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee
Hoeveel keer? niks
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Ja
- Waar? 16 November 1901 VoorSpoedmyn O.V.S.
9. Het u ooit ontsnap? Wou ontsnap.
- Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? In Kaapstad het ons ingal onder die badhuis deur gegraawe, en die nag toe ons sou ontsnap is ons verrai, en toe moes ons weg na St. Helena.
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alles verloor.
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond. ✓ (b) gedood NEE.
- (c) Na vrouekampe vervoer? 4. (d) Na krygsgevangenekampe gevoer ✓
- (e) Hoeveel is in die kampe dood 8. suskies kinders.
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja.
- Waar was u in daardie tyd? St. Helena.
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Was nog in St. Helena.
- Waar was u op daardie tydstip? In St. Helena.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Kaptein van der Merwe & ek het H2. Kaffers wat die boere se vee by mekaar gemaak om dit aan die Engelse te gee, verskeet en dood geskiet, hulle het in hulle gevlug en ons het die stooihuis aan die brand gestek en toe die dak in tuimel het hulle uitgespring, ons het ons agter hoender neste versteek en toe op hulle gevuur.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Op 'n sekere dag toe ek op spinaer uit was het 'n Kaapse hotnot wat 'n Rapport ryer was van die Engelse, by my vir by gekom, toe hy sien dat ek 'n boer is het hy weggejaag, en ek het hom agter volg, toe die hotnot sien hy sal nie voorbly nie het hy in 'n ekoark gat gekry, dat net sy boudet.
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep gerder het? Vertel iets daarvan steek

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossorte, ens. ens.)

Kakies, Oog Klappa (kos).
_____
_____
_____
_____

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Met die slag op Rooiwal het 14 Kolonne ons agter volg tot in Waterberg. maar toe hulle nog daarna ons soek toe was ons al weer in Lindley. saam met Generaal de Wet.

B. R. Smith
HANDTEKENING.

19

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949 bygewoon het.

Volle naam Jacobus Frederik Petrus Senehal
Huidige Posadres 200 Rand Coleridge PK Laevier Brakpan
Geboortedatum 14-4-1883 Ouderdom 10 Oktober 1949 67 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Markbeestfontein
PK Hoekpoort, Dist. Krugersdorp
2. Kan u iets medeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Krugersdorp Kommando.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Gentle de la Rey, Kamp.
5. Het uself offisiersrange bekleed? Yes
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
In Natal, Gewond in slag op Pieterchoogte ²⁰⁻²⁷⁻²⁻¹⁹⁰⁰
Colenso, (Transvaal) Voitgedacht, 13-12-1900.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Ja.
Hoeveel keer? een maal
Tydens watter gebeurtenis? slag op Pieterchoogte, Colenso

8. Was u ooit gevang? Ja. 30 Oktober 1901.
 Waar? Bestebrak, Sint Rustenburg
9. Het u ooit ontsnap? nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Ja. Beeste en vee.
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond. 3 (b) gedood. 1
 (c) Na vrouekampe vervoer? nee (d) Na krygsgevangenekampe gevoer ja
 (e) Hoeveel is in die kampe dood 2
12. Was u 'n krygsgevangene? ja
 Waar was u in daardie tyd? Bermuda Januarie 1902 tot Oktober 1902.
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902?
Die aand van 1 Junie is die vrede in ons kamp aangekondig
 Waar was u op daardie tydstip? _____
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: _____
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
dit was toe die Luise branders op hul ergste gewoed het, toe die twee groot engelse laërs Clemmens en Radley weer opgehoor het in die boot en op Hebbworth laër op gesea het

en ons komando in die Magalies
ons moes intrek, en ons soos, ^{berg}
die plaas genoem was Panhoek
gelyk het, een nag moes aansien
hoe die huise in die middel van
die nag, deur die engelse aan die
brand gesteeek is, leus het te voet af-
gestoorm om die vyand aan te val en
die vrouens en kinders te verdedig, maar
swak moes ons, sien, die engelse het
die vrouens en kinders tussen hulle
en ons geplaas, dat ons hulle nie
kon skiet nie, en hulle met hul werke
kon aangaan, destien huise met skure
is daat op 'n klomp afgebrand,
dit was helder lig soos die huise
brand en ons kon niks doen nie.

En een ouman wat half blind was is
gevang, vroue en kinders het gehuil en
ook vloed geword, alles is verbrand
want geen kennesgewing is in daardie
nag aan die reddelose gegel om uit
te dra wat kon gered word nie.

Die mense is net met uit nag klere
uit, die huise was meeste gras dakke
die more vroeg toe ons op die toemel
kom, was dit hart verskarend om die
mense so te sien huil en jong meisies
het pad gegel na die tuil boord, dat
die mans mense hulle nie mag sien
in hul nag klere nie. 'n groot skuur
met kleinvee van ongeveer 200 is
alles op mekaar verbrand, een het outkom
gewond, Maar die spreekwoord se
Boontjie kry sy loontjie
blaaie om II

Net kort daarna het die twee
 laërs onder die Magaliesberg in 'n
 hoek plaas voortgedaacht gekampeer
 om dan die Kersefees daar deur te bring
 en om dan met hul verwoeste werke in d
 route te kan doen, Genl. de la Rey is in
 kennis daarvan gestel en die ander kom
 dog is op groep enl. genls Beyers, Smuts, Kem
 en die kamps is aangeval en 'n groot
 pak gegee, hulle het die middag gevlug
 nadat ons 'n pad vir hulle ook gemaak
 het, ons ammunisie het ook maar min
 gewes, en ons het 'n groot buit in
 hande gekry, baie diere, perde, beeste en
 mense is dood geskiet waens is deur ou
 verbrand, en tente ens is geneem.
 na ~~die~~ ^{twee} daë het 'n groot ambulans met
 van 40 waens en dokters en helpers gekom
 om die slagveld op te neem om die dooie
 en gewondes te versorg, ons kommandos is
 daar weg en gaan ~~na~~ Dingaansfeer te
 fier, ek het as 'n wag agter gebleef en
 nog 'n vyftien ander, ons het gehelp om a
 dooies en gewondes op te soek, ook is van
 die dooies onder die dig begroeiëde vyë boom
 gekry, waar ons vyë gaan het en toe se
 van ons maats of 'n dooie se maag get
 het en 'n geluid gemaak het wat hom
 baie laat skrik het, ag, het hy gesê, a.
 die dooie engelsman nie dalk by my
 kom spook nie, die groot kerkhof daa.
 vertel self van die groot slag.
 So het Boontjie sy loontjie gekry,

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

*Kir se mielie pap het ons ook Noasjanka
poeding genoem, want poeding was uit
die modde*

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

reeds meegedeel.

J. F. P. Senekal.
HANDTEKENING.

22

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inlyfing verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam

Hester Jacomina, Senekal-geb-Kloppers.

Huidige Posadres

200 Rand Collesies, P.K. Dalview, Brakpan

Geboortedatum

27-2-1886.

Ouderdom 10 Oktober 1949

jaar

63.

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? *Damhoek.*

P.K. Heekpoot Dist. Krugersdorp.

2. Ken u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

Dit was net trane van die ouerres en die boers was opgewinn (ongelukkig) en dit was net klaarmaak vir oorlog.

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen?

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen?

5. Het u self offisiersrange bekleed?

Indien wel, noem die range met die datum naastenby

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

7. Was u gewond gedurende die oorlog?

Hoeveel keer?

Tydens watter gebeurtenis?

8. Was u ooit gevang? ja.
 Waar? by die huis op die plaas, met my ouers saam
9. Het u ooit ontsnap? ///
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? ///

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alles afgebrand

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

- (a) gewond: 1 (b) gedood: 2 (twee.)
 (c) Na vrouekampe vervoer? ja (d) Na krygsgevangenekampe gevoer ///
 (e) Hoeveel is in die kampe dood 1

12. Was u 'n krygsgevangene? ///
 Waar was u in daardie tyd? Trene, Meerbank, Natal

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? ///

Waar was u op daardie tydstip? Meerbank, Natal.

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: ///

Toe ons weg gestuur is uit Trene Kamp na Natal met Karel trokse in die reën en koue word ons oorgelaa op Charles town. my moeder se aan my, gaan haal die koffie kan daar op die grond, toe ek leek om die kan te vat, sloan 'n kieke my van agter met die gewas, dat ek voorval, ek sloan op 'n gee hou 'n

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval ///

vuishou, sy het met hie daar bly lê, moeder was bang hulle sou my kom vang, maar nie.

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

In Trene Kamp is die mense en kinders baie dood tot 14-15 Lye kiste is op mekaar gelaai, en een more het die kiste afgeval en stukkend, die lye ops, die kiste was somat ne goue kaste

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

'n maand of so gelede voor die slag van
 Kooitgedaacht die langsaan plaas, was die
 Engelse kamp op Hekpoort gekamp, aangrensende plaas
 die vyand in die nag met 'n sterk patroolie gekom
 en so stil dat ons niks gehoor het nie en die
 huise op ons kop aan die brand gestee, Die Lensebaal
 gedeelte was grasdak en staandak sink. HANDTEKENING.
 ons het opgespring en moes
 ons lewe red en alles is verbrand, 'n paar
 dinge kon gered word, op die bed van die kleiner
 kinders het die vuur al geval. tens is so uit 'n net
 met ons nag klere, die engelse het ons met die
 ander bure langs ons, 4 huise gesinne bymekaar op 'n
 ry laat staan om as skans muur te wees tussen
 die komando van die boere en engelse, die plaas is
 net onder Meagpiesberg, die Boer komando was daardie
 tyd net bo kant ons in die berg, en kon ons nie kom help
 nie. 'n paar ~~weggesteekte~~ los patrone het begin bars
 en my tante roep uit, hier kom die boere, en hulle
 is op die vlug, met een ou man as gevangene,
 toe dit lig was, was die boere by ons, dit was 'n vrees-
 lylike more daardie, 13 huise, skure ingesluit te in
 rokende as verbrand, die kleinvee skure met al die
 kleinvee was verbrand, een bok het out snap met 'n
 swaar brand wond, op die boot, was toe weer later
 geslag kon word. toe die komando mense afkom

F

het ons jong meisies moes vlug om nie
deur die komando manne in ons nagklere
gesien te word nie. in die boord in.

'N Tydjie voor ons huise die nag afgebrona
is, het die engelse laër opgekrom van
Pretoria en toe hulle regoor ^{om} kom het
hulle ons en ons huise met die bomme
bestook, my oudste suster, toe getroud, en
ek was besig om die kleinvel te versorg
die môre, ons moes deurloop onder die
kêls, die vee is uitmekaar geskiet
uit een en ons moes plat val,
toe kaffers was toe al bankal gevlug
na hulle Kapteins stakke, daar was toe al
geen sprake meer van kaffers op die plase.

25

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Johannes. Daniel. Pienaar.
Huidige Posadres 5de Laan, 49A. Westdene.
Johannesburg
Geboortedatum 28. Junie. 1883. Ouderdom 10 Oktober 1949 66 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? The Glen.
Dist. Aberdeen. K.P.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
eh. kan nie iets se nie eh
was baie jonk
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Aberdeen.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Komedant Jidion
Scheepers, Borlede, en Komdekkh Pypers
5. Het uself offisiersrange bekleed? nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Willowe moae, Tonteldhosholk en
baie ander kan nie datums onthou
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? nee

Waar? _____

9. Het u ooit ontsnap? nee

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? ek het niks

gehad mar als verloor deur die Oorlog

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond: niks (b) gedood: niks

(c) Na vrouekampe vervoer? nee (d) Na krygsgevangenekampe gevoer nee

(e) Hoeveel is in die kampe dood _____

12. Was u 'n krygsgevangene? nee

Waar was u in daardie tyd? op Komando

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? ous was

baie teleurgesteld

Waar was u op daardie tydstip? Dist Hope Town K. P.

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: _____

ek gaan nie van my self iets
se nie mar andere kan ek baie
vertel

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____

een ou man in geweg la onder
in en rivier en hy pak nog en skem
van klippe om hom, een aand was
en vals alarm een ou man toe
hy gete en slaap het hoor hy die
laer is opswaal hol by sy sy ^{halter} Perdriem af

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

dit was toe my Komendant Schepers
agter gebly het van mee sy
sichte

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

So lank as die lepel in die pappot
steek ons treur ons nie.
bilie. water hanetjie Bandelien

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

hoe ons rond getrek het
geveg. het en gevind. het
te veel om te vertel

J. D. Pienaar
HANDTEKENING.

28

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam JOHANNES JACOB MYNHARDT
Huidige Posadres GUNO STRAAT 31, KENSINGTON
JOHANNESBURG
Geboortedatum 14/9/1862 Ouderdom 10 Oktober 1949 87 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? MENTZBURG O.V.S.
DIST. SMITHFIELD O.V.S

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

BAIE gewillig om Land te verdedig. Het verwag dat oorlog sal verklaar word.

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Smithfield Kommando,
DeWetsdorp,

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kommandant Swanebaai,

Kommandant Matthews Patgieris, Generaal G. Brandt, Generaal de Wet,
Generaal Pat Rennie, Korporaal.

5. Het uself offisiersrange bekleed? Korporaal.

Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

10de Desember 1900 - Stormberg; Desember 1901 - Noodrecht K.P.; Thaba-Nchu^{O.V.S.} Januarie 1902
Koningsfontein^{O.V.S.}; Warkomok; Prunnersdoff met die "Araband Horse"; Koppieskraal^{O.V.S.}; Boesmanskop^{O.V.S.};
Roodepoort^{O.V.S.}; en baie klein bewegte eenhede Buerisbaai, Kalkbaggery na 1902.

7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee

Hoeveel keer? _____

Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Ja.
- Waar? Lussen Smithfield & Wepenaar 17/12/1901 (1901)
9. Het u ooit ontsnap? —
- Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Alles verloor - Agtebrand
en vernietig - 11000 skaap doodgemaak
80 perde " " al die beste weggevoer.
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: geen (b) gedood: geen
- (c) Na vrouekampe vervoer? 7 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: 1
- (e) Hoeveel is in die kampe dood: 1 kind.
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
- Waar was u in daardie tyd? Op Veld en na gevangenskap
na St Helena.
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? as gevangenis.
- Waar was u op daardie tydstip? St Helena.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: te veel
dit te
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval te veel om te
vertel.
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil medeel:

J. J. Mynhardt

HANDTEKENING.

31

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Botha RENIER JACOBUS

Huidige Posadres 25. 1ste Straat Jan Hofmyer J.H.B.

Geboortedatum 11-6-1884 Ouderdom 10 Oktober 1949 65 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Sandfontein
Naby Boons Eist Rustenburg
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
_____
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Rustenburg
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? broer Koud. Steenkamp
en Veldkornet Barend Jeuniss
5. Het uself offisiersrange bekleed? Nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
nie slae wat ik onthou
maar Boja onder Bonne Koelsgoerloop
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee
Hoeveel keer? geen
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Nee
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? Nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? My ouers het alles verloor want ek was onder hulle sorg
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: gan (b) gedood: stief vader
 (c) Na vrouekampe vervoer? moeder (d) Na krygsgevangenekampe gevoer? _____
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: Niks
12. Was u 'n krygsgevangene? Nee
 Waar was u in daardie tyd? _____
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? _____

Waar was u op daardie tydstip? Swart Ruggens by die kommando

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander helde daad wat u kan onthou: ons was op Rietfontein Eist Rustenburg Daar het die Engelse op ons geskiet en ons moes vlyg vir lewe en dood. toe ons deur in vlei gaan het van ons esels vasgeval en hulle moes hulle net so los en veiligheid soek.

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval ons was op Rietfontein Eist Rustenburg. Daar het die Engelse op ons geskiet en ons moes vlyg vir lewe en dood. ons het deur in vlei gejaag en daar het twee van ons esels vasgeval en moes ons hulle net so los en meer veiligheid soek.

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
My vader het in 'n put geval en is toe dood. en ek was toe vreemd by die Kommando

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

ens het langtom gehad. Hari Martini

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

R. J. Botha

HANDTEKENING.

34

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam (N. J. MENTZ) NICOLAAS JOHANNES MENTZ

Huidige Posadres POSBUS 15. FRANKFORT

Geboortedatum 1 NOV. 1879 Ouderdom ^{op 31 dae na} 10 Oktober 1949 70 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? HEILBRON

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het

Ja - stukkenslaande die feit dat die oorlogswolke Swaar was.
Met die oorkommandering toe owerwaag gekom. Ek was vir die stuwent
op 'n pedas - en Sondag middag omslaende 4 uur, het 2 swaarte en etc gaan
Swaar. Hul pa het op die wal gesit, toe die Kommandeer daar opdaag
en die pa en oudste seun Kommandeer, ens, ens, ens.

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Heilbron

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Styls veldk N. J. Mentz
wifel LUKAS P
en komdt L. STEENKAMP

5. Het uself offisiersrange bekleed? nee

Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

geduittelik aan Platrand 10de Jan 1900 - daarna 2 keer
been enkele Bomme by Tugela se Brug ontploos - Acton Homes 18 Jan 1900

7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee - gering toe my vader

Hoeveel keer? gesienwee het 5. 18 Jan 1900

Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? ja

Waar? Acton Homes 18 Jan 1900

9. Het u ooit ontsnap? nee, probeer maar wagt te waaksuan

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? my vader en ons kinders

se beste ongeveer 100 is alles verlore en niks is uitbetaal me deur Repatriasie Bond

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond _____ (b) gedood 1 (vader)

(c) Na vrouekampe vervoer? — (d) Na krygsgevangenekampe gevoer 2 (Bouer en ek)

(e) Hoeveel is in die kampe dood 0

12. Was u 'n krygsgevangene? ja

Waar was u in daardie tyd? Diyatalawa Kamp Ceylon

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? ja

Waar was u op daardie tydstip? Diyatalawa Kamp (Hut 4.3) Ceylon

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: _____

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval. Op Kommando niks wat

ekself ondervind het nie - maar as gevangene baie wat ek van wou

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

(1) ja. Toe my vader gesien word het en ek gevang is.

(2) Dat gevangene burgers so maklik moed verloor het, en die Red van getrouheid aan die Engelse Koning gaan afle het

Land voor die Vrede (3) Dat 'n vooraanstaande hoog geplaatse Boere offiser ons 'n sterkte offerami het om die Deklarasie te teken, terwyl hy al self klaar geteken het.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Die Rooi vers Bul (gen Buller) Die Deputasie Naam (C.H. Trossels;
 E. R. Grobler en A. D. Tolmanans) Na Europa Naam daar blits krij - (groot Kanonne)
 Die Kattagel blaf - (maxim) Daar kom die doofoel (Graas
 van Lydelt Born) Die 'n Riem (vir Riem telegram)
 Oogklappe (vir Engelse Dierkint)

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Toe ek terug gekom het van Teylon, het ons van af groot Rivier tot
 op Hutton slegs 7 bueste langs die spoor gesien. Alles was
 verwoes - huise afgebrand - vroue en kinders in konsentrasie
 kamppe - en die veld het woeg gggg - Armoed was oorele
 sien, en welgestelde boere was so uitgevoer, dat hul by hulle
 Josef de Kock - Rietfontein Hutton vir 1/- per dag reëpiale gebruik
 het, van die vroe more ure tot donker en dan om bes hul, hul
 vir kos eet - meestal Kaboe mielies

J. J. J. J.
 HANDTEKENING.

37

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Sagarías, Joseph Lombard
Huidige Posadres 7de straat 59 Greymond Bos Newville
JHBurg
Geboortedatum 20 Mei 1882 Ouderdom 10 Oktober 1949 67 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? JHBurg
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Ek weet net ons geboen het dat
daar oorlog is tussen SA en
Engeland
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? JHB. Ben Viljoen
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Ben Viljoen
5. Het uself offisiersrange bekleed? /
Indien wel, neem die range met die datum naastenby /
6. Neem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Abrahamskraal Delmonita
7. Was u gewond gedurende die oorlog? /
Hoeveel keer? /
Tydens watter gebeurtenis? /

8. Was u ooit gevang? Ja
 Waar? Dit omolo
9. Het u ooit ontsnap? Nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Nee
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: _____ (b) gedood: _____
- (c) Na vrouekampe vervoer? Ja (d) Na krygsgevangenekampe gevoer Ja!
- (e) Hoeveel is in die kampe dood niemand
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
 Waar was u in daardie tyd? Ben India
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Eks het maan met geroer dis vrede toe was ek nog in India
 Waar was u op daardie tydstip? India
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: _____
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Niet om dat ons ons land verloor het

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

*Pape bees plus sandel sandel
sout*

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil medeel:

[Empty lined area for general information]

J. J. Lombard
HANDTEKENING.

40

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam JAN HENDRIK CHRISTIAAN DE WINDHAR
Huidige Posadres VREDESTRAAT 39, ?
LINDEN, JOHANNESBURG.
Geboortedatum 28 FEBRUARIE, 1875 Ouderdom 10 Oktober 1949 74 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? JOHANNESBURG
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
DIENREDE OOMBLIK HET EK GEDINK DAT EK
MAAR HET MY PLIG TEGENOR MY VOLK EN
VADERLAND SAL MOET DOEN.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? EK HET DIENS GEDOEN
IN DIE GENERAAL BOTHA EERSTEVERKENNINGSKORP
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? IN DIE BEGIN HET EK DIENS
GEDOEN ONDER KAPTEIN DAMES, EN NAA MY GEWOND IS. ^{KAPTEIN} MUEBURG
5. Het uself offisiersrange bekleed? NEE, HET MANSKAP.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
KLANDSLAGTE, LADYSMITH, SPIOKENKOP TUNDRAS
COLKENS - 15de Desember 1900,
7. Was u gewond gedurende die oorlog? JA
Hoeveel keer? 3 MAAL, TWEE MAAL LIG, EN TOE MY ARM AFGESKIN
Tydens watter gebeurtenis? LIG GEWOND BY SPIOKENKOP, EN
SWAAR GEWOND BY FORT NATAL, ZULULANDGRENSE TYDENS
IN KAMP AANVAANKING

8. Was u ooit gevang? NEE
 Waar? —
9. Het u ooit ontsnap? NEE
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? NEE
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: — (b) gedood: —
 (c) Na vrouekampe vervoer? — (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: —
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: —
12. Was u 'n krygsgevangene? NEE
 Waar was u in daardie tyd? —
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Dit was my swaarste tyd om my wapen af te lê vir 'n Engelsman, en het toe was Generaal Smuts en Generaal Botha my geweer stukke geshou, en gesê ek gee nie my geweer vir 'n Engelsman nie, heel nie.
 Waar was u op daardie tydstip? VRIJHEID DISTRIK
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Dit was mistige weer in die Hoëveld, en toe ons weer ons kon kry, ontmoet ons die Engelse, en hulle het vinnig omgespring en ons op hulle hakke, en tussen hulle was 'n gewapende Kaffer. Ons het toe sy perd doodgeskiet, en op hom afgestorm. Hy het toe gekruip, en net voordat hy Generaal MURRAY sien doodskiet, trek ek los en skiet die Kaffer dood. Op so 'n wyse, het ek tweemaal Generaal Murray se lewe gered.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval: Dit was 'n voorval by Benoni, waar ons op 'n klomp Engelse afgekom het, waar hulle besig was om net Boere-moeders te dans, en voordat hulle gewaarskaamd was, het ons hulle almal geknips, en die ander Boere het toe buit gemaak van al hulle perde.
'n geval by Irene, waar ek in trein gevang het, waar perde opgesaai was, en ons het die deure oopgemaak en al die perde gely.
16. Het iets werklik treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
By Spiesbaek was ons 'n offisier geword het wat van die middag af geworstel het van pijn, en toe later oosde, met 'n vreeslike benoude worstel met die dood. Hoe een van ons burgers langs my geloop, en skielik deur 'n koeël getref is, en dood.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

VLEISKOEK — TRAPSOETJES — KOPPEL-
VLEISBREMEL.

BROOD HET ONS GEWOONLIK MAAGBOMME GENOEM.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

DIE BOEREDORPE WAS VIR MY 'N BAIK GROOT
ONDERVINDING. EK HET BAIK DORPE LEER
KEN. DIT HET MY OOK TOT DIE BAIK
LAAT BRING. WAT 'N WARE AFRIKANER
SE PLIG TEENOR SY OUK EN VADERLAND
KAN WES.

J. H. C. de. G. de. G.
HANDTEKENING.

43

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam

Jan Hendrik Scholtz

Huidige Posadres

Rondawels, P.K. Discovery (Tel. 62-1793)

Geboortedatum

30.5.1883

Ouderdom 10 Oktober 1949

66

jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? _____

Christiana, Oos-Transvaal

2. Ken u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

Ja. My oerlede vader, "Vaal Dawie" Scholtz het gesê: "Hulle wil blau boontjies hê en bulle sal dinkry!" en vir sy twee seuns elke 'n Mauser in die hand

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? _____

^{as krygsvryliger:} Bloembat, Ouderwyk Vaal, ^{gestop} Veldk Jan Boorman, assist veldk. J.H. Scholtz, Kom. Tallie de Beer ^{Gen. de la Rey}

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? _____

Soubierbe ^{Later veldk. arr. de Klerk}

5. Het u self offisiersrange bekleed? nee

Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

de Veld. Datums oorbekend + Rondawelsdriek (Kimberley, Oos-Transvaal), Bluk Kranje se laersontspan, Davidlekuit, Th. de Beestkontrein, Rooimal ^{ea}

7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee

Hoeveel keer? _____

Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Ja, deur Luit Rollinson metgewapende Kaffes
 Waar? Kareeboampulke (Plaas van Volksraadslid Gert Burgers, Dist. Bloembhof)

9. Het u ooit ontsnap? Deur uit Kroge se laer
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____

Kom. de Beerse Kommando ^{her} die lansiers gaan
Kommandier was die laer op Sat. middag aan die oostekant
op die pad die hele nag opgebou Wanemoringel

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? _____
Ja myn oom vader se tuine was beskadig, al die vrugte bome afgekap

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: 0 (b) gedood: 1 Vader J. Scholtz
1 gesneuwel by twee riviere se oewer
 (c) Na vrouekampe vervoer? 0 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer 0
 (e) Hoeveel is in die kampe dood 0

12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
 Waar was u in daardie tyd? Sialkot, 2 Upper Topa, 3 Kumbhal
Abinodnagar Fort, atmalia India, op 15.1.1903
eerste tuisgekom

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? _____
Ja ons was in India maar was nie al voer ons
briefe gekry het
 Waar was u op daardie tydstip? Sialkotkamp, India die Toekommy krygs
gevoel

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: _____
By ropdaweels dink het maj. Albrecht gesaak dat 10
manne onskanop moes gaan beskerm. Dit is wou
dikwag onder die Koeëls van agteren die skrapel
vuur van voor. Ek was die vyfde en die laaste een
wat uitgespring het. Ons het 'n noue oorkomping
gehad maar die Kanon behou.

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____
On oom van Diekerk het 2 seuns gehad. Een was vol
moed maar die ander een het saam met sy pa
veroorloopt beneem. Daby die E. gekom steek vader
op seun die hande omhoog en skree "Hensup"
"haka cheek!" dink die seun se en steek hulle
ander die Koeëls. Hulle sit die rieme neer en die bulle

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan _____
My vader het by twee riviere gesneuwel
en dit het my as seun diep geroer. Ek
het gesweer om sy dood te wreek en geskiet het
by mawer se laer dat was

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Almal was "Gawie" behalwe die ooms

Riemtelegramme = valse gerugte

offiseel = offisiël

Bokharinkies maak = sweer

Skied maar weer! = Gooi nog Koffie in aab

"Die gepanteerde kreinkem met die wapad oor die bulk."

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Versies: "Solank as die lepel in die paffot draai

"Trensen wy nog nie"

(Gesing as die leekoms duister was)

J. Scholtz
HANDTEKENING.

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam

Johannes Stephanus Albertus Oelofse

Huidige Posadres

Muldersdrieweg 42

Melville Johannesburg

Geboortedatum

24de Julie 1863

Ouderdom 10 Oktober 1949

86

jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog?

Indwe

Kaap Provinsie

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen?

Christiaan de Wet

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen?

5. Het uself offisiersrange bekleed?

Veldkornet

Indien wel, noem die range met die datum naastenby

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

Boie Oudland. Karoo Koppie

7. Was u gewond gedurende die oorlog?

Hoeveel keer?

Tydens watter gebeurtenis?

8. Was u ooit gevang? Ja

Waar? Janstroom KP

9. Het u ooit ontsnap? /

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? /

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? vee gewat

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

- (a) gewond / (b) gedood /
- (c) Na vrouekampe vervoer? / (d) Na krygsgevangenekampe gevoer Self
- (e) Hoeveel is in die kampe dood /

12. Was u 'n krygsgevangene? Ja

Waar was u in daardie tyd? Tokai

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? /

Waar was u op daardie tydstip? Tokai

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: /

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval /

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan /

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

J. A. Belofse

HANDTEKENING.

46

KRUGERFEES en SAANTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Frans Teator.

Huidige Posadres Jalhamweg 112 Brixton
Johannesburg

Geboortedatum 30 Oktober 1882. Ouderdom 10 Oktober 1949 66 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? _____

Fordshurg Johannesburg

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het _____

Nie juis iets besonder, want die verloop van die onderhandeling tussen President Kruger en Milner het op oorlog gedui.

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? _____

Ermelo Kommando

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? _____

Generaal Tobias Smuts en Kommodant Grobler.

5. Het uself offisiersrange bekleed? Nee

Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou). _____

Brankhorstspuit 1900. Daarna se deurbreek by wakkorstussen
Koriborgte. (Byna gevang) selfde slag Delmanutha, oor Lo. M. Spoorde Noord-Suid

7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee

Hoeveel keer? _____

Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Ja
 Waar? Naby Tenwoordig Brasilia. 2 myl wes.
9. Het u ooit ontsnap? Nee (Joe Klipstapel)
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Was nog jonk en in skool met introek van oorlog. (Noe uit 17 jaar nie)
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: _____ (b) gedood: _____
 (c) Na vrouekampe vervoer? _____ (d) Na krygsgevangenekampe gevoer een
 (e) Hoeveel is in die kampe dood _____
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
 Waar was u in daardie tyd? In die Bermuda
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902?
Tydig eers later gekry. Baie reiktelegramme.
 Waar was u op daardie tydstip? Bermuda
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: 1901 naby Ermelo ene Koubi en mask. Spioen hoe Britte.
Britte kom by afgebrange pless. Bind perde aan verbrande kar. Gaan heen toe, 100 lree van huis en perde. Maak skiel op heen. Koubi gaan haal Britte se perde.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Oos van Amerofoot.
Boer en Brit kom bymekaar uit op randje. Albei wil skiel. Albei gewas weer. (miskien verbouereed)
Brit slaan Boer oos kop met gewes. Toe Boer wakker word skien sy perd en Brit se perd daar. Brit het weggehandloop.
Boer 2 weke verlop twee perde.
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Besluit om Deklarasie van getrouheid aan Britse Krown te tekun. op Bermuda. Groot manne wesen onbeskroond.

7. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

"Panga" op die hoëveld. Kook saam. Een pot:
 Een van lepel. Een uit die pot. As een is
 minig uit so die ander is "Panga".
 Dan begin almal "Panga".

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Op Morgan's eiland Beemada. 11 maande daar. Al die
 tyd het niemand ooit klere of skoene van Britte gekry
 nie. Net voor vertrek, Augustus 1902, het elkeen in pake
 goudkoop klere en skoene gekry. Maar alles aantrek en
 "Koll Ball" gaan staan. Britse officiere hou Inspeksie. Toe loop die Boere
 van Simonstad na Gernsboin in Stad trek. Tyf die.

Mentor.

HANDTEKENING.

49

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam JAN CHRISTOFFEL VAN DER MERWE.

Huidige Posadres Postbus 40,
Adamsville, Transvaal.

Geboortedatum 12 Oktober 1877 Ouderdom 10 Oktober 1949 72 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Potchefstroom Distrik
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het.
Gewildig om dadelik tot die stryd toe te tree ter
verdediging van land en volk.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Potchefstroom Kommando.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Konst. Wolmarans
1 veldkornet A van Graan
5. Het u self offisiersrange bekleed? nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Twe. rivier, Magerfontein, Abrahamskraal,
Paardeberg.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? ja
- Waar? saam met goud bronse by Paardeberg.
9. Het u ooit ontsnap? nee
- Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —
-
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alle besittings verlore.
-
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: — (b) gedood: 1 broer.
- (c) Na vrouekampe vervoer? Mander kinders en vrou (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: —
- (e) Hoeveel is in die kampe dood: geen.
12. Was u 'n krygsgevangene? ja
- Waar was u in daardie tyd? 4 maande op see en daarna
meer as 2 jaar in kamp op Linnestad
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Vruegte oor
komende lodatig gedens dat nie dat land verlore is.
- Waar was u op daardie tydstip? in konsentrasiekamp.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou:
- Ein onbstaande gebeurtenis kan onthou word nie die
dae van Magersfontein en vooral Paardeberg staan
duidelik in die geheue as veldslae waent daar
die grootste heldmoed aan die dag gely is, sodat
selfs die Engelse mans erken dat dit nie net
hulle in rouwyke oorwinning was, mens hulle swaasverlies.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval —
-
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
- dat gedurende twiddie tydperk my diep ontroer
het was dit berding van my broer se dood
en gesin wat na die kampe geens is

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

By oorgawe by Raardburg is alle gewondes en patrone in rivier gegooi en daarna was ons gevangenes vier twee nagte in 'n dag rookmaske sonder kos en doodwonder.

Stoallere
HANDTEKENING.

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Daniel Jacobus Elardus Rademeyer

Huidige Posadres P.O. Nigel Transvaal

Geboortedatum 17 Julie 1899 Ouderdom 10 Oktober 1949 50 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Boesmanskop
Wes Heidelberg Transvaal

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Veld Kommandant Willem Pretorius
Genl. Beyers' Haeveld Kommando

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Veld Willem Pretorius
Genl. Beyers' Danie Theron Jack Hindon

5. Het u self offisiersrange beklee? nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby nee

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Spaen Kop valens Lady Smith

7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee
Hoeveel keer? nee
Tydens watter gebeurtenis? nee

8. Was u ooit gevang? nee

Waar? _____

9. Het u ooit ontsnap? _____

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? het nog nie n Plaas

of Boerdery het

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond: _____ (b) gedood _____

(c) Na vrouekampe vervoer? _____ (d) Na krygsgevangenekampe gevoer _____

(e) Hoeveel is in die kampe dood _____

12. Was u 'n krygsgevangene? _____

Waar was u in daardie tyd? _____

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Kan net

onthou dat drie burgers met die vrede doodgeskiet is

Waar was u op daardie tydstip? tussen Heidelberg en Vereeniging

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Daar het

so baie gebr. weet weet nie
jare wat om op te noem

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Mill Sat en

smelt. Duffe
na aan die hand

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Ek treur nog as ek dink toe my vader is dood of C. Rademeyer
deur die maag gestek was deur sy maag sien van die
derms woorde gestek was die dokter het hom dood verpleeg
maar hy is liewe van die woorde dood

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~
~~_____~~

S. G. Mademeyer
_____
HANDTEKENING.

55

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inliting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverigtinge in Johannesburg,
1949 bygewoon het.

Volle naam Maria Patronella vander Westhuizen (gebore) Lalitz

Huidige Posadres Perseel 12 Withols.

P.B. Witdyls oor Brakpan.

Geboortedatum 13 Feb. 1885 Ouderdom 10 Oktober 1949 65 jaar

7 maand. 27 dae

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Morgenson Dist.

Tebansjoe

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

My Vader is gekommandeer en my Moeder met agt kinders hoopeloos op die plaas laat staan want ons was bywoners van Shults

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? /

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? /

5. Het u self offisiersrange bekleed? /

Indien wel, noem die range met die datum naastenby /

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou). /

7. Was u gewond gedurende die oorlog? /

Hoeveel keer? /

Tydens watter gebeurtenis? /

8. Was u ooit gevang? Ja
 Waar? op die plaas Morgenson
9. Het u ooit ontsnap? nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? /
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Ja die helfte van die gesaaid is aan Shults gegee en die ander is deur die engelse verbrand. Pluimvee is dood gestaan.
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: een (b) gedood: —
 (c) Na vrouekampe vervoer? agt (d) Na krygsgevangenekampe gevoer twee
 (e) Hoeveel is in die kampe dood twee
12. Was u 'n krygsgevangene?
 Waar was u in daardie tyd? /
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Homedant Cloete het ons toe gespreek met die woorde Ons sal ons land oor 'n paar jaar weer terug kry so hou moed.
 Waar was u op daardie tydstip? in Bloemfontein Kamp
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Ek het twee vroue wat deur singery gevang was vry gestel deur om my self in die tronk te laat sit vir hulle part omdat hulle babas gehad het en ek was nog jonk.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Het baie vermaak gehad deur om die mans kamplêers strepe te trek soos byvoorbeeld hulle vang en in die klein huisie se emmers te gooi
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan Met die dood van my broer en suster en vader My vader is in Indië dood my broer is aanmarsel in die kamp my suster is vergewe deur die kamp dokters

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Tafelbaai, Kroek, F Siet gy niet de blaasberge

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Wat vir my die meeste gegrief het is dat 'n moeder nie die reg het om na haar siek kind in die hospitaal te gaan lyk nie sy word met gewere weg gedryf en as sy weer na haar kind verneem lê sy lyk in die dode tent.

M. J. V. de Westhuizen
HANDTEKENING.

58

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Daniel Johannes van den Heever

Huidige Posadres 47 Daspoort Estate
h/v. 2de straat en 3de Laan P.K. Hercules

Geboortedatum 14 Julie 1879 Ouderdom 10 Oktober 1949 70 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? op Katee Ktaal
P.K. Dullstroom Lydenburg (was op Gedenkskeep Daljosapinat)
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het.
om Piet Malherba, vader van Dr. De Maibebe het my dit op Daljosapinat mee gedeel. Hy was bly en ek ook. Hy het my in die aand donker na Nelling stasie met sy kat ^{bring} wegge
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Steenkampberg
Lydenburg T.V.L.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Veldcornet Piet Taute en
Kommandat David Scherman. Later onder Kaptein Andries du Toit
5. Het u self offisiersrange bekleed? Nee. Het nie verlang om dit te neem nie.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Aanval op Ladysmith. Tongela. Kliptiviet.
Almansnek. Verskeie gevegte en Fotte ingeneem
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Nee

Waar? —

9. Het u ooit ontsnap? —

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? 'n paar perde, sowat 10. beeste en 'n klompie skape.

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond: 2 (b) gedood 1.

(c) Na vrouekampe vervoer? 5 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer —

(e) Hoeveel is in die kampe dood —

12. Was u 'n krygsgevangene? Nee

Waar was u in daardie tyd? In Bontkoppes Korps, naby Wittivier

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Almal was bitter teleurgesteld en diep bedroef. 'n Paar het dit verwag wat van een ondergetekende was

Waar was u op daardie tydstip? By korps

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: —

Dapperdade: Pisanfort op my berel oorgegee
Alleen op aanstormend vyand afgejaag en vóór hulke
neus opgesaalde perd gered. ens, ens.

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval —

Met die aanval op Ladysmith, het die Engelse
waar ons posisie gevat het, ons kwaai met garnaal-
Kartelse bestok - 'n man wou my het 'n klip gehad om aqter
te skuil. 'n mak jood offereet hom 2/6 vir die klip;
maat die man sê: Ek vet. koop my posisie nie
eers vir 5/- Die jood het ^{nie, wat staan te se nog vir 2/6} plat gaan lê en nie beweeg nie

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Op Palmerse plaas, naby Wittivier, moes my neef die wag oordie
Korps sê perde. ^{hou waar hullegery het.} Sy naam is Pief Maté (Klein kind van Jacob Maté (jons
-voet, van uitverterende Raad) Hy het op 'n klip gesit. Sy Mauser het langs klip
afgegely en skoot afgegaan en hom dodelik getrek. Almal het
hom bemin.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Wetda! Gee die waqwoord! "Rooi vets^{Bu!} (vir Genr. Buller)

"Bontspan, Maagplate, Klinkers, Haaspaai,
Daar Blijts Hy.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Deur Genetaals Botha en Smuts, is aan Kommandoes be loof toe ons toe gesptee k is, met die oog op oortgawe, dat hulle, hulle sal beywet om ons vryheid weer terug te kty as in Republiek soos voot heen, want hulle wil tog maar net ons goud hé!
Dit is deut offiere ook toe aan Kommandoes mee gedeel.

D. v. d. Heuvel
HANDTEKENING.

61

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam ANDRIES, STEPHANUS. CRONJE.
Huidige Posadres no 24 2de laan Roodepoort Woord.
~~ST. J. H. B. ST. J. H. B.~~
J. H. B.
Geboortedatum 3 NOV. 1879. Ouderdom 10 Oktober 1949 70 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? WATERVAL 68
DIST. RUSTENBURG.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
EK WAS OP VERGADERING TE STEENBOKKONTEN
TOE ONS EENPARIG GETEKEN HET OM
OORLOG TE VIER TEEN ENGELAND.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? GEN. SNOYMAN.
EN LATER GEN. DELA REY.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? VELD. K. HANS. ELLOF.
en LATER VELD. K. KOOS. VAN HEERDEN.
5. Het uself offisiersrange bekleed? TYDELIK. VELD. VEG. KORPERAAR
Indien wel, noem die range met die datum naastenby AFLOS. KORPERAAR
VERSKEILLENDE DATUMS.
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
MAFEKING, PLATBOOM, FORT, MOEDVILLE
SUIFERBULT, HANNAAR RAND,
WILKERBOOMSPRUIT, DERBY, SLYPSTEENKOP, Nooitgedag
Magalies Berg.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? NEE.
Hoeveel keer? —
Tydens watter gebeurtenis? —

8. Was u ooit gevang? J A.
 Waar? ROOIWAL.
9. Het u ooit ontsnap? NEE.
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? J A.
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond. NIE, EEN. (b) gedood NIE EEN.
 (c) Na vrouekampe vervoer? 2 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer —
 (e) Hoeveel is in die kampe dood EEN, SEUN.
12. Was u 'n krygsgevangene? J A.
 Waar was u in daardie tyd? BERMUDA.
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? HET GEHOOR
DIT WAS VREDE 31 MEI 1902. TERWYL IN BERMUDA.
 Waar was u op daardie tydstip? BERMUDA.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: WILKERBOOM.
SPRUIT TOE MANSKAP. THIS. KRITSINGER
SE SEUN GESKIET WAS OP SLAGVELD HET
HY ONDER VUUR IN GEHARDLOOD OM ^{SY} SEUN
TE RED EN WAS SELF GEDOOD BY
SY SEUN IN DIE. DOBING OM HOM TE
RED.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval —
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
MY FADER IS OP DIE SKIP DOOD
TERWYL OP WEG NA BOMBAY AS
GEVANGENE EN MY BROER IS DAE
DAARNA OP BOMBAY.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

KROEP.

LANG TOM KANON. ~~KRIJG~~. KANON. HENDRIE
 MARTINIE GEWERE. ~~KLINKERS~~. ~~TECHNIEK~~.
~~MUIS~~ MOUSER. GEWERE. BOM MAXSAM
 LAATER. MET HULLE GEWERE. GESKIEF.
 TOE ONS ON VELD WAS HET ONS VLEIS
 BROOD. GE-EET LAATER VLEIS SONDER SOUT EN KLINKERS.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

A. S. Louw
 HANDTEKENING.

64

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam

Gesiena Jannetha ~~Smith~~ ~~Lanna Oosthuizen~~ ^{Johanna Oosthuizen (geb) Olivier.}
(geb) ~~Smith~~ ~~Oosthuizen~~ ^{Olivier.}

Huidige Posadres

114 Park straat Randfontein

Geboortedatum

18 Desember 1887

Ouderdom 10 Oktober 1949 62 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Bellechem

De Valliershoogte Dist Bellechem.

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

Ek was op Bellechem op skool toe die tyding van oorlog die dorp bereik. En toe moes ek terug gaan huis toe met die uitbreek van die oorlog.

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? —

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? —

5. Het u self offisiersrange bekleed? —

Indien wel, noem die range met die datum naastenby —

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

7. Was u gewond gedurende die oorlog? —

Hoeveel keer? —

Tydens watter gebeurtenis? —

8. Was u ooit gevang? nee.

Waar? —

9. Het u ooit ontsnap? —

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? —

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond: — (b) gedood —

(c) Na vrouekampe vervoer? 5 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer 2

(e) Hoeveel is in die kampe dood —

12. Was u 'n krygsgevangene? —

Waar was u in daardie tyd? —

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? —

Waar was u op daardie tydstip? Gemshokfontein Betteham.

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Dit was die tyd

met ~~na~~ die slag van Groenkop toe het ons die burgers
wat gewond was opgevat. Maar na die gewondes weg eis
het die Engelse se versterking gekom, en ons moes (in ou Tante
Bettie Swart wat ek opgevat het) net spook om die bloed toe te gooi
wat rooi was van die bloed. En toe gooi die Engelse hulle
bonnie in die Vrugli Boord.

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval —

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Die nag met Kerstfees - endie slag van Groenkop was ons wonging aan die voet
die vand daardie nag was Gen. De Wet met die Engelse Slags Engina die slag word
ons opgevat deur - burger van Velk. Putorse om te hoer of ons die u mees gewond
Burgers op kan wat nis. Waar onder Velk. Putorse self was dood in latere dood
aan die wond deur sy maag.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Toe die Engelse begin die vroue vang en kampe toe vat
 moes ons vlieg moet weens teenspoed moes my Ouerd oordraai en
 saarna is hulle na die Harrisomith en Ladyomith kampe gestuur
 moes ou Tank B. Swart en ek moes maar rond vlieg om uit
 die Engelse se klou te bly. Daar ons baie swaer gehad het deur die
 koue en reën moes ons vlieg. Maar toe is hulle die wat somy van die Blok-
 ade af is kan maar bly voor. Maar toe het ons meer van die
 Engelse gesien want byna elke dag was hulle by ons om
 te sien of daar is Boere skulpe G & G O & S treuise
 nie en sodoende het hulle went geplunder

HANDTEKENING.

67

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inliding verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Bartholomeus Ruelof Jacobus Heyneke
Huidige Posadres Schwickhard Str 58
Standerfontein
Gebortedatum 20 Junie 1876 Ouderdom 10 Oktober 1949 73 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Potschefstroom distrik
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Ek onthou ons het 'n huise vergadering gehad die burgers was gevra om deur van mekaar te skei deur een kant van 'n wa te gaan party van die burgers wat al swak was het byna gewal nodig
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Kant van die oorlog was ek
Potschefstroom
het gehee
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Gen. Piet Cronje
Komedant Martinus Wolmarans
5. Het uself offisiersrange bekleed? Nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby —
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Twee Rivier Magersfontein of Scholtznek.
Paardberg
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee
Hoeveel keer? —
Tydens watter gebeurtenis? —

8. Was u ooit gevang? Ja saam met Gen. Cronje oorgege
 Waar? by Paardeberg (Modderivier)
 9. Het u ooit ontsnap? nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? ←

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Jaamlik

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond geen (b) gedood geen
 (c) Na vrouekampe vervoer? my moeder met drie kinders (d) Na krygsgevangenekampe gevoer
 (e) Hoeveel is in die kampe dood geen

12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
 Waar was u in daardie tyd? St Helena

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Niks

Waar was u op daardie tydstip? St Helena

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou:
Niks bysonders

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval
Kan nie onthou

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Kan nie onthou

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

*my gedagte is mi meer duar
ni*

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

B. R. Steynke
HANDTEKENING.

70

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Christoffel Jacobus Grabler

Huidige Posadres Rietfontein 21, Plot 27 Kempton Park.

Geboortedatum 1881 Maart 29. Ouderdom 10 Oktober 1949 68 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Louis Trighardt
op Fort Botha
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het
Ek was 'n soldaat en het niks te
se gehad nie.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Loutpansberg, Pietersburg,
Waterberg.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Gen. Voster, Gen Beyers.
Kom. de Toit aan die staats Artillerie van Pretoria.
5. Het u self offisiersrange bekleed? Ja. Kaperaal.
Indien wel, neem die range met die datum naastenby Kaperaal 1901.
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Warm bad, Piet Potgietersrust, Witnek,
Houtbosberg langtam op geblaas.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Ja.
Hoeveel keer? een keer.
Tydens watter gebeurtenis? Ammunisie Kar. Bombe aan-
gedra.

8. Was u ooit gevang? _____
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? _____
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
 _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Ja. Hulle het die oee
 geneem op die plaas in die distrik Winberg.
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in
 dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gevond: _____ (b) gedood _____
 (c) Na vrouekampe vervoer? _____ (d) Na krygsgevangenekampe gevoer _____
 (e) Hoeveel is in die kampe dood _____
12. Was u 'n krygsgevangene? _____
 Waar was u in daardie tyd? _____
 _____
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Ek was nie
 daar nie, alleenlik Kap. de Toit.
 Waar was u op daardie tydstip? Middelburg distrik.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: _____
Saam met Gen Beyers het ons die
 vrouekrygsgevangene Kamp binne gegaan en 'n
 klomp burgers uitgeneuk. Die derde nag
 het ons die dorp aangeval. En sewentien
 burgers is gesneuwel.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____
Wanneer ons op 'n Engelse laer kom soek
 ons patrone plaas van patrone optel, tel
 ons wise op. En daarmee kan
 ons geen kalies skiet nie. Ons moes sukkel
 om hulle van ons afte hou.
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Ons moes teen 'n joiners en Kaffer-
 troepe veg dit was 'n oreeslike grief
 om teen my eie nasie te veg.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Aspaai daar kom die Kakies
rou oleis. Kafferbone pap.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Na ons lang Tom op geblaas het op Hout-
bos berg is ons die berg andersant af in na
Lutaba rivier en daar het die burger Kommando
omgedraai en ons twee en veertig artillerie
onder bevel van Kapteyn de Toit is ons die
bosse daar in. daar het ons Maleria
Koors gekry en nege is daar dood, en toe
het ons opgetrek Berge
toe. Die plaas Mooimeisies
fontein het ons gekamp.
Daar het die Engelse
die lot gevang want hulle
was nog almal siek. Ek en
Kapteyn de Toit, en Ayt. Oosthuizen
slinger, slinger die nag weg geulag. 'n Week later
het ons weer terug gekom na die plaas, toe
was ons dertien man by mekaar. 'n Sekere
Woensdag nag het die Kaffers en Engelse
ons daar vasgekeer. Drie man is dood geskiet
Dit was W. Viljoen en sy broer en G. Hartsenberg
ons het die middag hulle verslaan want
hulle offisiere was al twee dood. Daarvandaan
het ons na Waterberg gegaan en by
gen Beyers se staf aangesluit.
Ek het wapen afgela op Belmore
stasie Middelburg.

C. J. Grobler
 HANDEKENING.

73

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam

Johannes-Brijan Caschse

Huidige Posadres

P. K. Val. Trans vaal

Geboortedatum

6 Feb 1876

Ouderdom 10 Oktober 1949

73.8 one and
jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Pourville O.P.S.

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

ik was geskok en gevoel om
te veg ver onafbraklik herid

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen?

Gen. Louis Tache

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen?

Gen. Louis en Tache

5. Het uself offisiersrange bekleed?

Indien wel, noem die range met die datum naastenby

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

Stormberg, Dordrecht, Alwal N. T. Keiwerk, Sprink, ^{oek} _{oek}
Band vanif, Bedullesby, Windby, Wilzieshoek, Ruiselakt,
Roosval

7. Was u gewond gedurende die oorlog?

Hoeveel keer?

Tydens watter gebeurtenis?

8. Was u ooit gevang? ja
 Waar? Rouxville dist.
9. Het u ooit ontsnap? ja
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? ontsnap uit kamp van 23
doeren draede 4 dage daarna weer by
kommande aangesluit en kommande terug gelyk in
die kamp alivvalskood
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? ja altesaam
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: — (b) gedood: —
 (c) Na vrouekampe vervoer? — (d) Na krygsgevangenekampe gevoer —
 (e) Hoeveel is in die kampe dood —
12. Was u 'n krygsgevangene? ja
 Waar was u in daardie tyd? Groenpunt K.K.
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? in het met
geboe hoofde en geween om ons land af te gee
 Waar was u op daardie tydstip? Chadokk.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou:
op Bulhoek het ek ons patriotiese
lewe gered van die vyand
wat onreinig was
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval
Wan grappies te veel om te
overtel
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
My Ges Willem Louche is gewond

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Burgers was (tissie), Maxim, Katlyk, Frys en stormfagter.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

J. C. Carls
HANDTEKENING.

76

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam CHRISTINA MARIA CRAUSE (geb. Malan weduwee Erasmus)

Huidige Posadres TOUBERTSTRAAT 7, VEREENIGING.

Gehoortedatum 13 JANUARIE 1881 Ouderdom 10 Oktober 1949 68 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Modderbult
distrik Kroonstad
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Was aan nagmaalstapel toe. Kommandeur brief ons
bereik het, en die is toe daar in die kerk
afgelees.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? My ma het diens
gedoen onder Kroonstad Kommando.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? My was onder
Kommandant Ross.
5. Het u self offisiersrange bekleed? gewone burger
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
My ma het saam die veldslae by Spoorhoop Platland,
Sandrivier, Rooiveld, Kolensoep, Bestoersterie.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Gesnouwel gedurende oorlog
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? By Blomspriet distrik Kommando
op 14 Junie 1901.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

L. M. Kruse
HANDTEKENING.

79

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Gert Christoffel Evert Snyman

Huidige Posadres 86 12de Laan Mayfair. J.H.B.

Geboortedatum 13 Augustus 1881 Ouderdom 10 Oktober 1949 68 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Johannesburg
Ek was persoonlik in die artillerie kamp te Pretoria 1 jaar voor uitbreek
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Daar was groot opgewondenheid en almal wou liever
skiet as sorgee. Die waans was ook reeds in volle
maande voor die verklaring gereed om te vertrek
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Pretoria artillerie op mabeking
by Cronje se kommando aangesluit
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Pie Kom. Dirk van Deventer.
en Jaap van Deventer. Majoer Albrecht in Vrijstaet.
5. Het u self offisiersrange bekleed? Wagmeester
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Korporaal, wagmeester.
waarnemende Kaptein (14 maande)
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Modder rivier, magerfontein, Kimberley, kliprivier, Pretoria, Donkerhoek
Kommando rek, ^{vlakfontein} Zwakkruggens, Kleinfontein, Wonderfontein, merwin, ^(gorilla's) Brakspruit.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee, maar met perel verongeluk.
Hoeveel keer? 1 keer.
Tydens watter gebeurtenis? Gedurende die heik by klipfontein het
die perd op my geval met baie gebrekkige gevolge. (my oog verloor)
oog

8. Was u ooit gevang? Nee 90
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? _____
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
 _____
 _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Nee
 _____
 _____
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: Broer (b) gedood _____
 (c) Na vrouekampe vervoer? _____ (d) Na krygsgevangenekampe gevoer my Broer
 (e) Hoeveel is in die kampe dood _____
12. Was u 'n krygsgevangene? Nee
 Waar was u in daardie tyd? _____
 _____
 _____
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Toe ons die bevel
kry om te ontwapen was die mense onkeerbaar hulle het hulle weggesteek in die laaie
 Waar was u op daardie tydstip? Blinkwater Rustenburg distrik
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Gedurende die slag
kussen blinkwater en Zandrivier is my maak gewond en ek
was hom kussen die wond deur dra vir ongeveer 2 mgt
laby die ambulans.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____
 _____
 _____
 _____
 _____
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Die oorgawe van Gen. Piet Cronje met 4.000 man
was seker vir ons almal een van die grootste skokke
van die oorlog.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Boelie Beek, Brawn, Maksims Kanonne,
_____
_____
_____
_____

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

_____
_____
_____
_____
_____

_____
HANDTEKENING.

82

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Jacob Willem Janse van Rensburg.
Huidige Posadres Tweelingsfontein P.K. Ventersdorp
Geboortedatum 6 Januarie 1878 Ouderdom 10 Oktober 1949 72 Jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Witbank
Vredesfort Distrik D.V.S.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Het die oorlogsverklaring verwaag en was baie opgewonde met die vooruitsig om te gaan veg
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Vredesfort - Kroonstad
Kommando. (Kommandant Nel)
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Generaal De Wet.
5. Het uself offisiersrange beklee? Ja
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Veldkornet 1900.
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Modderspuit, Swartbooskop, Spieskop, (Natal)
Sannaspos, Leddersburg, Ventersdorp, Rooiwal, Bethlehem, Vredesfort, Heilbron D.V.S.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee ja. skram keel pinkie.
Hoeveel keer? een keel
Tydens watter gebeurtenis? Spieskop

8. Was u ooit gevang? Nee
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
 _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? ja
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: 1 (een) (b) gedood: niks
 (c) Na vrouekampe vervoer? 87 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: niks
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: een (suster)
12. Was u 'n krygsgevangene? Nee
 Waar was u in daardie tyd? _____
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? geweer om wapen af te gee. Gen. de Wet het ons kom haal.
 Waar was u op daardie tydstip? Vredeffortweg.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Anderkant Heilbron tydens 'n geveg was Petrus van Rensburg in die sy en heen gewond. Ek het ingegaag onder 'n stortseun koeils en hom met perd en al uitgebring. Hy het herstel en lewe nog.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Toe Generaal Smuts op pad was Kolonie-toe, het ou vader Kiel, wat saam met hom was, vir ons diens gehou. Terwyl hy nog freek kom my susterjie, (ongeveer 8 jaar oud) die kerk ingehardloof en se: "Ma sit nog, hier is die langsee al". Almal hardloof toe die kerk uit en laat vader Kiel alleen agter.
16. Het iets werklik treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

- ① My beste vriend P. van Hiljow was langs my by Spioenkop doodgeskiet.
 ② Nog my vriend H. Schoeman het by Dewetsdorp in my arm geval nadat hy dodelik getref was.
 ③ Die dood van my suster Martha in Vredeffort-weg Konsentrasie kamp
 ④ Die bevel om wapen neer te lê.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Bynamme van Bussers, - Longtom, Maxem.

Oorlogstuig - Kleingeweer, bommaxem, Bom-pom.

Fransman en Anstroung.

Kossoorte, - Bully-beef, klinkers, Kabsemielies

Stoornjaers (ongesyste broodjies) vooretetjie (skaapbinnegoed)

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

J. W. v. Renaburg
HANDTEKENING.

85

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Nicolaas van der Westhuizen
Huidige Posadres 16de - 12de straat Newlands, Jhb.
Geboortedatum 28de Mei 1877 Ouderdom 10 Oktober 1949 72 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Johannesburg
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Ek was in Polisie diens op die 11de Oktober 1899 om 5 uur n.m. toe ek die verklaring gehoor het. Ek was op diens in Fox straat.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Van Dam se Kommando uitgetrek en afgesluit onder Generaal Kemp.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Van Dam
Luitenant Poolman Generaal Beyers Generaal De la Rey.
5. Het u self offisiersrange bekleed? Nee

Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
13 Dec. 1900 Magaliesberg Noitzedag
30de Oktober 1899 Noord van Ladysmith 15de Desember 1899
plus van Colenso 12de Februarie 1900 Distrik Colenso.
Slag Delmanietz
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee.

Hoeveel keer? _____

Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Ja
 Waar? 11de ~~17~~ April 1902 met slag van Roerwal ^{W. Z. v.}
9. Het u ooit ontsnap? Nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —
—
—
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Niks
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond — (b) gedood —
 (c) Na vrouekampe vervoer? nee (d) Na krygsgevangenekampe gevoer 1
 (e) Hoeveel is in die kampe dood —
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
 Waar was u in daardie tyd? Embala Kamp. Oos. Indie.
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902?
ek het van vredesluiting gehoor toe ek die 2de Junie 1902 in Embala Kamp gekom het
 Waar was u op daardie tydstip? Toe was ek op pad van Bombay na Embala Kamp.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: —
—
—
—
—

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval In 'n geselskap met 'n Engelse prisionier was onder meer aan hom gevra hoe maak hulle as hulle by 'n modder spruit kom - O se hy hulle is baie, hulle klim somaar in die Rante en Ral klippe in die spruit totdat die waens oor kan gaan. Maar hoe maak julle met die klippe as julle oor is, was die vraag weer aan hom - Ons laat h. dit, maar somaar daar O se die boer aan hom so sal julle met die heersers ook maak geen antwoord daar op nie.
 Het dit werkliksturig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Na die slag van Bolesberg 12de Feb. 1900 het ek en Een Nel 'n maat van my gerit en goets en onder die geselskap het hy 'n koeël gekry onder die hart deur en dood. Te veel heman om op te noem.
 Zekerstelling

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

N. r. g. Westhuizen
HANTEKENING.

89

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Frederick Jacobus Potgieter
Huidige Posadres Hardtimes Private Sak No 570
Potgietersrust Dist
Geboortedatum 8 Okt 1883 Ouderdom 10 Oktober 1949 65 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Hartebeestfontein No 148
Dist. Krugersdorp
2. Kan u iets medeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Ja toe was ek nog op skool en my onderwyser het ons kinders die saak verdubbelik en bekeet gemaak
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? die Krugersdorp Komando
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Gen. Kemp
Gen Sarel Oorthengen
5. Het uself offisiersrange bekleed? Nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Nil
Nil
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Kleppiesdam te veertienstroom en
Abelmenitte Kan nie meer datums verstel
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee
Hoeveel keer? Nil
Tydens watter gebeurtenis? —————

8. Was u ooit gevang? Ja
 Waar? te Elandsfontein Dist. Pretoria
9. Het u ooit ontsnap? Nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? Nil
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Nee was nog u Sem
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: Nil (b) gedood: Nil
 (c) Na vrouekampe vervoer? 2 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer Ekselue
 (e) Hoeveel is in die kampe dood Nie eenie
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja na Ceylon Deotalawakamp
 Waar was u in daardie tyd? in Ceylon
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Nee ek was
die Engelse nie gloof nie want die Britse
leem Fabriek was in volle swing
 Waar was u op daardie tydstip? in Deotalawakamp, Ceylon
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Nee geen
helde daad van noemenswaardige be
tekenis Ek het net by gewas
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval te lank is die
Oorlog nesby alles het my ondigaan
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Ja baie maal maes ek van my beste Kamerade
sien Sterf deur 'n Kael word soms rooi
van die bloed van my kleere om woude
te verbint gedurende die geneeg van my maats
wat se skiet was

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Kos soorte Storinge as Engelse
Klinke het ons maag bou me ge
naein

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Ek was maar baie jonk en het
byna alles vergeet maar toe ek die
dag gevange neem is het ek in 2 Duiters
saam met wou jaag na ons om
singel was maar jaag toe tussen
in Kommando Kaktie vas wat ons toe daar

Hande op
F. P. Potgieter
HANTEKENING.

91

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam ABRAHAM LODEWICUS COETZEE

Huidige Posadres WILLOWWEG 14 PRIMROSE
GERMISTON

Geboortedatum 8 MAART 1872 Ouderdom 10 Oktober 1949 77 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? MATJESFONTEIN
DIST. BETHULIE
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het?
OP 'N SONDAGOGGEND HET KOMDT.
FLOORS DU PLOOY SE SEUN KOM SE DAT OORLOG
VERKLAAR IS, MAANDAG IS ONS OPGEKOMMANDEER
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? KOMDT. DU PLOOY, KOMDT.
G. JOUBERT (HOOFDT. BRANDT), KOMD. P. KROG.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? hoofdaande
5. Het uself offisiersrange beklee? Ja KORPORAAL, VELDKORNET (HOOF-)
Indien wel, noem die range met die datum naastenby ontrent Oktober 1900
Korporaal, Begin 1901 Hoofveldkornet.
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Stormberg (KAAP), SANDRIVIER (Kroyst) Rooival
Sprinkaannek (O.V.S)
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee
Hoeveel keer? nooit
Tydens watter gebeurtenis? —

8. Was u ooit gevang? nee
 Waar? —
9. Het u ooit ontsnap? —
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Alles verloor
oorf 3000 waarde, alle vee, huisraad ens. weg
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond — (b) gedood —
 (c) Na vrouekampe vervoer? 4 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer —
 (e) Hoeveel is in die kampe dood 2 kinders
12. Was u 'n krygsgevangene? nee
 Waar was u in daardie tyd? —
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Jenks de Wet het
Kommando's op Demetsdorp toegespeek, besluit
was eenparig: "Ons weg tot die dood."
 Waar was u op daardie tydstip? Dist. Demetsdorp
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: By
Sprinkamek het ons Kommando (Kroonkroon &
Tourie) ongeveer 500 man die pad meet
opskiet vir De Wet en Pres. Steyn deur
24000 Engelse. Ons het gestoom en 'n pad
ooggemaak, in handgemeen wat van die
egte in die oorlog was het gevolg. Die Engelse gumbulens
het twee dae en nagte op die slagveld geboer, ons het 4 gewondes
gelyk.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval By Klein Buesmanberg was ons Kersfees 1901
deur Engelse verras. Hulle het ons die hele
dag aangeval, maar hulle was so dronk
dat hulle nie een man geraak het nie, en
toe die aand kom het hulle ons mooi in
'n groot boog rondgeja dat ons weer op ons ou
kampplek gestaan het.
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Ons twee kinders is altesaam in die kemp
dood. Toe ek die berig ontvang het dit
my diep getref, maar dit het my laat
besluit om harder as ooit te wees.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

As ons storm, was die uitroep van my burgers
 „Ek ken my lekker,” wat beteken het:
 „Es is lus daarvoor”. My bynaam was Lord
 Roberts omdat ek masselg gekry het en 'n hele
 aantal burgers aangestek het en hulle so
 sonder 'n skoot ~~buiter~~ geveg gestel het.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

A I Coetzee V.C.
 HANDTEKENING.

94

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam H. Lena Francisca Jacoba de Rensdy

Huidige Posadres Tweelingfontein P.O. Van Tonder

Geboortedatum 29st Junie 1880. Ouderdom 10 Oktober 1949 69 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Bultfontein
O.V.S.

2. Ken u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

Toe my 1ste eggenoot, Weyl Hendrik Jacobus
de la Rey, destyds Staat's atleet in te Pretoria
myntelblyk daar by verlof ganselaar is, ek het loms

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? —

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? —

5. Het u self offisiersrange bekleed? —

Indien wel, noem die range met die datum naastenby —

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
—

7. Was u gewond gedurende die oorlog? —

Hoeveel keer? —

Tydens watter gebeurtenis? —

8. Was u ooit gevang? ja

Waar? Bethulie O.V.S.

9. Het u ooit ontsnap? nee

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alles verloor.

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond: — (b) gedood: —

(c) Na vrouekampe vervoer? teen (d) Na krygsgevangenekampe gevoer Twee

(e) Hoeveel is in die kampe dood —

12. Was u 'n krygsgevangene? —

Waar was u in daardie tyd? Bethulie

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Die Vasheredatij

van Maritzburg + Dordrecht was nog beslis gewis dat ons te gelye tyd die oorlog was ons hierboon in Nederland.

Waar was u op daardie tydstip? Bethulie Kamp.

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedood wat u kan onthou: Ek beskou

my standvastigheid by my volk in die tradisie gepaard met ywerige hulp aan ons mans op die slagveld, as aanmoediging as in ware heldedood.

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Destyds Tee

Bethulie te daardie tyd was die vyand maar ons een nag ra die herbevinge op ons daer te daer was my vriend A. Viljoen, later mev. Prinsmarck het op die voorsteel van die vloot gemaak die veldtog oordag is ons deur Dr. Becker wakker gemaak die an Komens die kerk saam met ons self.

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Die dag toe die vyand Bethulie ingaan het. Het die an wind as held om die van die die dag geneem het Bethulie se brug saam die selfde dag opgebloe is.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Broodgemaeng met Nitriool en suikes
 Bullybeef en skaapkoppe.
 en soveel soorte waarvan ek die name
 nie wil noem nie.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil medeel:

H. J. L. van Rossum
 HANDTEKENING.
 Voorheer de Lange.

97

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Peter Daniel Poore
Huidige Posadres Merbury str. AHH Maj saer wies
Johannesburg
Geboortedatum 8-1-1877- Ouderdom 10 Oktober 1949 72 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Dor Drecht
Kaap Kolonie
2. Kan u iets medeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het
ja ik het saam ge voel aan my volk
En het daat ik be gen plaas maak
om hul te gaan help en die stryft
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Vryg staat
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? gen. J. H. Olivier
gen De Wed. en Mandant Foeche
5. Het uself offisiersrange beklee? ja Reg Kapiteel
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Van af Februarie 1900
tot maart 1902. Wan nes ik ge vang is
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Storm berg. Tam berg. Kuysschag nie met. Madder
Bevuer en nog veel Klynere ge Reg ges
7. Was u gewond gedurende die oorlog? ja
Hoeveel keer? een
Tydens watter gebeurtenis? stormberg

8. Was u ooit gevang? Ja
 Waar? Krygstaat Deyt gashon
9. Het u ooit ontsnap? nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alteswast ik ge had het
be halwe my kleres wat ik aan ge had het

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

- (a) gewond: Geen (b) gedood: Nie word
 (c) Na vrouekampe vervoer? Niks (d) Na krygsgevangenekampe gevoer Niks
 (e) Hoeveel is in die kampe dood Niks

12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
 Waar was u in daardie tyd? Sterkstream, Queenstown
tronke

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Nee

Waar was u op daardie tydstip? In Tronk

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: 1 Republikeinse
Kanon wat in nyandelike hande was geked.

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Posisie ingeneem
in vark hok, varke sal ons aan, moes eers
varke uit vark hok verwyder, voordat ons met
kakies af reken. Met Kersfees het ons die
kakies se xmasfein voorgeseet, die name van
die xmas pakkies uitgelees, dan antwoord is die
budgets, en die pakkie word aan hom gegee.

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Elf kakie kassers het h boer vrou forseer
om elke oggend vit hulle ontbyt
voort te berei, so dat ons hulle een more
voorgele het en kkingeld van hulle gemaak.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Klinkers { rook } donkie vleis (beef), storm jaers (vetkoek)
 kakie { Engelse soldaat } verdaat, { halt, wie gaan daar }
 poema { Martini-Henry }

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Netjare blikkie met ons. sommige gemaak,
 en die kakie met hulle blokhuis
 verwyder.

A. D. Roux
 HANDTEKENING.

100

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam PETRUS ANTONIE VAN DER MERWE
Huidige Posadres SERPENTINE STRAAT 444 HURST. HILL.
Johannesburg.
Geboortedatum 15 Augustus 1869 Ouderdom 10 Oktober 1949 80 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Dwars Vlei
Dist. Krugersdorp.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het
Ons het by Paardekraad bymekaar gekom, en besluit dat ons nie sal
toegaan aan Engeland se risie nie, en sal veg tot die bitter
einde, en ons laaste druppel bloed in die stryd giet.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Krugersdorp, onder Genls. Botha en
Oosthuizen, en Gen. Lukas Meyer.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Gen. S.F. Oosthuizen
Kom. Frederik Potgieter,
5. Het uself offisiersrange bekleed? Adjutant van Gen. Oosthuizen.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Adjutant vanaf 1900 tot
met afsterwe van Gen. Oosthuizen.
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Dundee. 15 Okt 1899. Ladysmith 1899. Bolenso. Des. 1899. Peters Hight:
Schiville Stasie 1899. Estecourt 1899. weer terug na bolenso met Gen. P. Joubert.
Rooiwal.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Drie Keer deur Bomme.
Hoeveel keer? Drie Keer.
Tydens watter gebeurtenis? Die Slag met Peters Hight.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Die Engelse Maxims. (Katlagters). Handgrenate. (was genoem Invis kanne).
Vir Wegkruip as Konnors van Engelse losbars het ons gesê. (Aspye).
Ons Groot Kanon was (Long Tom). Vir Biltong het ons gepra om (Beespille). Vir Netkoek het ons gepra om (Doem Padda)

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Ons Atillixie was op Spionkorp byna uitgedelg. toe ek as Adjutant self 'n Bom Maxims geneem en begin skiet het. Ek was net vergeesl van een korporaal. Deur die slaer van die konon het ons 'n Ootwinnig oor die Engelse behaal. Op 'n Distanse van ons af het van ons Burgete met 'n paar Franse Konnors die ootwinnig help besorg.

P. A. Van der Merwe
HANDTEKENING.

103
KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam DANIEL THEODORUS JANSE VAN RENSBURG.

Huidige Posadres St. Ives Laan 47, MAYFAIR WES,
JOHANNESBURG, TRANSVAAL.

Geboortedatum 6 Januarie, 1874 Ouderdom 10 Oktober 1949 75 jaar
9 maande
4 dae.

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? 15de straat 39, Vrededorp, Johannesburg.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het EK was 'n Lokomotief drywer en was deur die N.Z.A.S.M. gestuur om burgers te vervoer. EK was eers op Burgersdorp Later by ~~Witvalfontein~~ Johannesburg. Ons was daar verjaag en het met ons lokomotiewe weggekom. Vanaf Johannesburg het ek veld toe gegaan, toe spoorweë feitlik stilgestaan het.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Johannesburg Kommando wat later by die Boksburg Kommando aangesluit het.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Generaal Lemmertj; Gesneewet in Lichtenburg Feen; Generaal Gravert; Generaal Spruit; Macuan; Bothasberg in Maphoch se Land en in die Hoëveld respektiewelik.
5. Het uself offisiersrange beklee? Veg Korporaal; Ook Komdt Dubaas van Wickerk.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby 1899 - 1902.

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Hasvoelkop (OVS); Sandrivier (OVS); Kliprivier (VL);
Duiwel se Kneukel, Lydenburg; Dussen; Belfast en Delmanutha;
Spieshoek (Natal); Bakenhaagtekop; Irene (LD); Pretoria;
Bothasberg (Maphoch se Land); Nagaanval op Belfast-Panstasie; Chrissies meer;
7. Was u gewond gedurende die oorlog? JA.
Hoeveel keer? Vleiswond deur die been; Velwond deur die Kop.
Tydens watter gebeurtenis? Chrissiesmeer aanval; By die fabriek.

8. Was u ooit gevang? JA.
 Waar? Bethal se distrik (EK vergeet nou die naam van die plaas)
9. Het u ooit ontsnap? Nee.
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? EK het my woning waar ek destyds woonagtig was gelukkig nie verloor nie
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: Niet ek self. (b) gedood: Geen.
 (c) Na vrouekampe vervoer? Geen. (d) Na krygsgevangenekampe gevoer Niet ek self.
 (e) Hoeveel is in die kampe dood Geen.
12. Was u 'n krygsgevangene? JA.
 Waar was u in daardie tyd? Op St. Helena.
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? EK was naby Middelburg met die eerst Vredes-aanbod waar ons manskappe onder Generaal Viljoen geneier het om vrede te sluit. Sowat 14 dae later is ek gevang naby Bethal.
 Waar was u op daardie tydstip? Op die see op pad na St. Helena.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: ^(a) Kolonel Benson het altyd Boere vrouens om sy laer laat laertrek. Sodra Boere wou aanval het vrouens kabbies geraai en so was Boere natuurlik terug gehou. By Babsiefontein was vroueskans weer gebruik. Die Boere het egter ingeslaag en Engelse daar agter miershope doodgeskiet. Benson en sewe van sy offisiere het daar gesneuwel.
Dieselfde ding het gebeur hier naby Bethal.
 (b) Hier naby Bronkhorstspuit het ek Engelse perde gaan kommandeer en moes onder die Masjiengewere uitjaag met die buit.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval ^(a) Naby Delmanutha het ek en my broer een nag wag gestaan. Naderhand hoor ons iemand loop en toe by naby kom se ek "hends op". "Oh God I'm lost" was die antwoord. Dit was 'n Engelsman met 'n sakkie suiker op sy skouer. Hy het solank by ons gebly dat hy naderhand goed kon kos kook en Afrikaans praat.
16. Het iets werklik treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan Naby Strydpan anderkant Springs het ons rapport gekry van 'n klompie Engelse in 'n Kilipkraal. Komdt Oubaas van Viakerk het my met my korporuatskap daarheen gestuur om hulle te vang. Ons het hulle gevang - al ses was boere. Hans Reynders (voorheen polisie), Hans van der Walt (voorheen polisie) en sy seun, van Heerden, Labuschagne en nog 'n ander een wie se naam ek vergeet het. Reynders en v.d.Walt is later tot die dood veroordeel en die ander is losgelaat.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

"Giddy" was 'n soort geweer

"Long Tom" was 'n Kanon.

Bommaksim was 'n Noordentelder Masjiengeweer.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

J. van Rensburg
HANDTEKENING.

- 19) Anderkant Bethal het ek skaapbloed sien vloei soos 'n stroom toe 1500 skape van Veldkornet Davel in 'n kraal doodgeskiet was.
- 20) Daar het ek gesien dat veld om skape aan die brand gestee en dat skape se voete verbrand is en dat skape se oë blindgebrand is sodat ons self die diere doodgeskiet het om hulle te verlos.
- 21) In die Hoëveld het ek gesien dat vrou en kinders uit die huis uit gejaag word en dat die huis dan met dinamiet die lug ingejag word.

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam BARNARD, HENDRIK CHRISTOFFEL.

Huidige Posadres Posbus 492, GERMISTON.

Geboortedatum 8 APRIL 1883 Ouderdom 10 Oktober 1949 66 Jaar

BANKIES, DISTRIK SMITHFIELD, ORANJE VRYSTAAT.

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? BANKIES, DISTRIK SMITHFIELD, ORANJE VRYSTAAT.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland vernaeem het
8 as jong seun het ek gedink dat dit die enigste was om die Republike tot die minste toe te verdedig teen Groot Britanje
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? SMITHFIELD,
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? GENERAAL DE WET. BEVEL Voetende offisier van O.V.S. KOM. FIACKIE RHEEDERS, KOM. COETZEE, Klogh. en Hoofkom. GEORGE Bland.
5. Het uself offisiersrange bekleed? NEE.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
STORMBERG, BETHULIE, DONKERPOORT, KORINGSPRUIT, MEESTERSDEK, SPRINKAANPOORT, JAMMERBERGSDRIEF, BOESMANSKOP, PAARDEKOP, ROODPOORT, BRANDEWYNSKUIL, WOLWAS, en daarna die GEVEGSLINIE BEWAAR TUSSEN BLOEMFONTEIN en BASOETOELAND
7. Was u gewond gedurende die oorlog? NEE.
Hoeveel keer? NOOIT.
Tydens watter gebeurtenis? _____

13. Toe die tyding van vrede kom was ons kommando onder kommandant Piet Krogh op Paulsmuts-berg naby De-Wetedorp. Kommandant Krogh het sy mensse begroeprek en was onder geen omstandighid bereid ^{om} vrede te aanvaar nie, meeste van sy burgers het daam met hom gestem om die stryd voort te sit. Gemine tyd daarna het Generaal de-Wet die Burgers op Dewetedorp kom toesprek. By wyse van hande opsteek is gestem ten gunste van of die stryd te staak.

14. Ongeveer 70 Burgers het vernag op die plaas Donkerpoort net anderkant die Waterwerke (Tans Sammas-poo) Kommandant Hans Ackerman was in die nabyheid, in Engelse mag van ongeveer 800 man sterk het teen hom opegeuk, maar gedurende die nag het hy teen sy stelling verhoat en vroe die volgende oggend die ~~te~~ Engelse vanuit in ander rigting aangeval, omtrent 30 van ons man waaronder ek was het gegaan om Kommandant Ackerman te help. Die Engelse het stelling in op in Kliprandje geneem waar hulle ook Twee Kanonne gehad het, dit was twee "Armstrong" Kanonne. Vier man en ek het die randje gestoom, (Die name van hiedie vyf mans was: ① Veldt. Jim Taljaard, ② Ockert Marais ③ Koo Dikster (in Koloniale Rebel) ④ Stoffel Klopper en ⑤ Hendrik Baard. Veld. Taljaard het van sy pod afgegring die Kanonier van een van die kanonne met sy gewer se hof doodgeslaan, toe het ons die Twee Kanonne geneem. Na die slag is ~~aanstreeks~~ ongeveer 250 ^{Engelst} "gedood en gewond die ander is gevange geneem. Van ons Burgers was net een man gewond.

16.

In Baie Keurige voorval was dat in Klompie van ons Burgers op die plaas "Die Steans" in die Distrik Smithfield, op die afgruylike gezig afgekond waar in trop skape op grusame wyse behandel was soos byvoorbeeld, skape wat met linge uitgegryf rondstap ander halfdood en op in hoop gegosi kinnyl lammertje rondloop en blyt. Ek het van die lammers gevang en keelaf gery. Dit het by my die gdaete gewek dat die Engelse Dommie geen teken van beskaaftheid gewon het nie, selfs nie een teken redelose die nie.

7. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

_____

_____

_____

_____

_____

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

_____

_____

_____

_____

_____

H. E. B. Carnard
HANDTEKENING.

109

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam

Jacobus Philippus Van Noorden

Huidige Posadres

16^a Straat - 6
Randfontein

Geboortedatum

25de Maart 1885

Ouderdom 10 Oktober 1949 64 jaar 7 maand

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Sas
Rondavel Dist. Dordrecht K. Kolonie
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
_____
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Dordrecht-
Kommando
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kom Schoeman
Generaal A. Wet - Krugersdorp Kom Meyburg
5. Het uself offisiersrange bekleed? Neen
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

Sake's Regne's Nek. Wepenaar. Muisbondfontein
Wettersdorp. Botha's Wille. De Wet's Dorp en alle andere

7. Was u gewond gedurende die oorlog? Met Met. R. K. K.

Hoeveel keer? Met een keer

Tydens watter gebeurtenis? Toe vier van ons vasgekeer was
van 500 gewapend tappers by Rhodes K. Kolonie

8. Was u ooit gevang? Nee
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? Nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
 _____
 _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Ons het alles
verloor wat ons besit het
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: Nie een (b) gedood: Nimand
 (c) Na vrouekampe vervoer? nil (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: My pa
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: nil
12. Was u 'n krygsgevangene? nee
 Waar was u in daardie tyd? Op die slagveld
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? ja
Ja het ek my geweer begrawe in 'n goeie oorge
 Waar was u op daardie tydstip? Dist. Burgersdorp K.K.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Ja
De Wet's Oorlog se slag het ek kommandant Schuman
gaan uit haat, tussen die Engelse te
die oogle gebly het in die slag. Ek is toe
aan die kommandant. Daar Wylas pres steyn
in 'n gew. dwel. woorgevat en 'n van die
andere Offesiere, en ek gelyk gewens aan die Oorlog
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Ja
Sal dit maar liewer uitlaet
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Ja een van my maats, Carel van der Merwe, is gewond by
die Wet's Oorlog by die Engelse kampe. En hy is toe aan
aan die toe my veld kommandant-generaal het na die Oorlog
Daniel de Wet

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil medeel:

_____
HANDTEKENING.

8. Was u ooit gevang? ja
 Waar? Daardeborg generaal Cronje
 9. Het u ooit ontsnap? ten minste ja groen ontvlugting
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? maar misluk

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Toe ik terug ge.
Kan het ik met my ~~thuis~~ vrou met ~~klere~~ ^{ge kry}
 11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog? vrou, kind, maan pd.
 (a) gewond + (b) gedood +
 (c) Na vrouekampe vervoer? _____ (d) Na krygsgevangenekampe gevoer +
 (e) Hoeveel is in die kampe dood +

12. Was u 'n krygsgevangene? ja
 Waar was u in daardie tyd? Siemonstad: groenpunt

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? ja

Waar was u op daardie tydstip? in Siemonstad

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou:

by Rooilaagte het ik te man.
100 tree woor die Engelse ge
aat en agterop my pert
en met hom uit ge gaag
en by magrfontein het ik op mare. b
15 Engelse om singelense vang

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval op 11 Desember
maandag vroeg. Begon die mouses vuur
dat menig dappere Brits soldaat
syn lewde kos soo diers opp. transvaal
en krystaat saam. staat was en di
Elent.

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

my uit roiening laat ik neks
oor ge hou het mi.
nie leers kos nie ont eet
nie

113

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Maqiel. Fredrik Duvenhage.
Huidige Posadres Hofjontein po welg. afd. sp. 1949
Geboortedatum 2. November 1871. Ouderdom 10 Oktober 1949 79 1 maand jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Christiana

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het

ja ik was baie haastig om
die Rooi net te gaan skiet

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Kommandant Debeers en velt Bosman

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kommandant. Skols.

5. Het uself offisiersrange bekleed? hoof. koperaal
Indien wel, noem die range met die datum naastenby 1899. tot. 1901.

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

voersesponden Rooi Laagt 2 reviere
magerfontein. Kimberley paardeberg

7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee

Hoeveel keer? +

Tydens watter gebeurtenis? +

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie seld. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

altes meer geet

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

nee.

HANDTEKENING.

M. F. K. ...

115

KRUGERFEES en SAANTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Jakobus Conet Kotze
Huidige Posadres Bus 48 Vaalwerke Vereeniging
Geboortedatum 1871 3 April Ouderdom 10 Oktober 1949 79 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Stinkhoutboom
P.K. Vredepoort
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
_____
_____
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Kroonstad
Kommando,
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? H. Vosloo, Devos,
Louisloo (Genl) Dewet (Genl) F. Polka (Genl) D. Raath
S. Haasbroek
5. Het uself offisiersrange beklee? _____

Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

Fort Harrison, Caudaloo, Swart & oois kop, Tongela
Platrand, Spioen kop, Warmbad, Dewetsdorp

7. Was u gewond gedurende die oorlog? _____

Hoeveel keer? _____

Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Ja (Skuitdrief)
Waar? Skuitdrief

9. Het u ooit ontsnap? -
Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? -

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? £300 tabak verbrand
Klere en Huisraad verbrand

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
(a) gewond, - (b) gedood -
(c) Na vrouekampe vervoer? 2 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer 2
(e) Hoeveel is in die kampe dood -

12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
Waar was u in daardie tyd? Ahmedges part Oos Indie
(19 maande)

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Gehoor vrede
is gesluit, en datrans nou bevrees is onder geboel
Waar was u op daardie tyd? Oos Indie

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Op sand van
Duetsdoop, Dewas beveel noerwaards, Engelse
afte klip mure in loopgraaf, Joe D. Nieuwenhuyse
oor mure heyk, kry by in skoot tussen ai
H. Schoeman skoot dous mure, Dawid Burgers greep
te klippe en gooi 5 Engelse dood, onder gevee
mure, Dewas nou hom keer maar man nie krister.
"Het te twee van ons ek maak dood".

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____
_____
_____
_____
_____

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan _____
_____
_____
_____

7. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

"Fall in as you fall in by Dewet"
Flip Potlood, Mop, Long Tom, Skinner (brood)

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil medeel:

J. E. Kotze
HANDTEKENING.

118
KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam

Gert Johannes Benjamin Steyn

Huidige Posadres

81 Oxfordstraat
Rustenburg

Geboortedatum

5 September 1872

Ouderdom 10 Oktober 1949

78

jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Stroomrivier

Dist Rustenburg

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het

Op 'n Vergadering van Burgers Wyk
Stroomrivier Rustenburg is besluit om
te veg ver ons onafhanklikheid.

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Gen de Lary

Kommandant # Piet Steenkamp

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? RyP van Tonder

5. Het u self offisiersrange bekleed? nee

Indien wel, noem die range met die datum naastenby

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

Maafeking Bamattabana. Vandaar na
Leydsmit, Colenso, Spioen Kop.

7. Was u gewond gedurende die oorlog? ja deur Liday Bom

Hoeveel keer? een keer

Tydens watter gebeurtenis? Colenso 27 Februarie

met die ontsig van Leydsmit

8. Was u ooit gevang? ja deur verbaad
 Waar? Inoedwil
9. Het u ooit ontsnap? nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alles verloor
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond — (b) gedood —
 (c) Na vrouekampe vervoer? — (d) Na krygsgevangenekampe gevoer —
 (e) Hoeveel is in die kampe dood —
12. Was u 'n krygsgevangene? ja. en verban na Sinthelena
 Waar was u in daardie tyd? in Deadwood Kamp
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Toe ons dit hoor. Het ons die Harpe aan Welgesehang
 Waar was u op daardie tydstip? St Helena
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou:
Kolenso. aan die Dugela waar ons Gen Buler se 10 Kanone gebuit het en Later gevlug het van Natal tot na Rustenburg as Versterking wa die Derdepoort inval, teen die Kappers
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Op Spoenkop in 'n donker nag u sien. het ek op 'n groot klip gesit en slaap, na ek van die wag gekom het; Van die klip afgeval, oor die slapende
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

HANDTEKENING.

121

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Leideon Jacobus Jouleest.

Huidige Posadres 59. Markstraat Krugersdorp

Geboortedatum 31. Desember 1876. Ouderdom 10 Oktober 1949 73. jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? In die Staats
artillerie
ateldrie Pretoria
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Onder. Generaal
Ben. Viljoen en ook onder. Mevr. Pretorius T Kroon
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Onder. Mevr. Pretorius
en Kroon.
5. Het uself offisiersrange beklee? nee.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Die eerste by Dundee. Tweede by Lady Smith
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee.
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? ja.
 Waar? In die Dist. Lydenburg Drie Maande Voor Vrede
9. Het u ooit ontsnap? nee.
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Alleenlik my Staats artillerie geld wat ek nog niks van gekry het nie
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: — (b) gedood: —
 (c) Na vrouekampe vervoer? — (d) Na krygsgevangenekampe gevoer —
 (e) Hoeveel is in die kampe dood —
12. Was u 'n krygsgevangene? ja.
 Waar was u in daardie tyd? In India
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? —
nee. Toe was ek in Panna in India
 Waar was u op daardie tydstip? In India
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Die bedaat wat ek as my korporaal Snyman gedoen het. Om die Perde ryters wat die Koppie gestorm het. by Delmanita ons het twee maal Wars. van hulle gemaak voor hulle die koppie gewat. het waar die Polisie in was.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval —
My. grootste grap wat ek gehad het was toe ek 'n jong scott. gevang het so. Van heugten of. Twintig jaar. ook. by Delmanita by was so van die miese. dat ek hom moes uitkook so groot is wat hy is by het met ons saam opgaan tot waar ons
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan —
Wie twee jong. Jungs. Vernietig het. ja oor my. Broer so swaar gewond gemaak. het. ook in Staats artillerie gewes. het.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Ek wil graag. u meded. dat ek nog nie my. oudstryders geld gekry het nie. Ek het applikasie gemaak in 1948. vir my. oud. strydere Pensioen en in 1949 het ek vir die tweede maal applikasie gemaak. in dit persoonlik in die Kommissaris van Pensioene in Pretoria in gelewer.

HANDTEKENING.

G. J. Joubert.

124

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Cristoffel Francois Botha
Huidige Posadres 14. - 8ste Laan Geduld Dorh.
Springs
Geboortedatum 24ste Jan 1874 Ouderdom 10 Oktober 1949 75 - jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Germiston
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Boksburg Kommando
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Derksen en
Generaal Louis Muller
5. Het uself offisiersrange bekleed? nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Dunder, Ladismith, Bongella
Spronk
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee
Hoeveel keer?
Tydens watter gebeurtenis?

8. Was u ooit gevang? ja

Waar? 1901.

9. Het u ooit ontsnap? nee

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping?

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? ja

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond: ✓ (b) gedood: ✓

(c) Na vrouekampe vervoer? Vrou (d) Na krygsgevangenekampe gevoer ja

(e) Hoeveel is in die kampe dood ✓

12. Was u 'n krygsgevangene? ja

Waar was u in daardie tyd? Indie

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902?

Waar was u op daardie tydstip? Indie

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou:

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

C. F. Bothas
HANDTEKENING.

127

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Andrew Baird v.d. Westhuizen
Huidige Posadres Perseel 12. Witbok. P.K. Witbank. Brakpan.
Geboortedatum 16 oktober 1879 Ouderdom 10 Oktober 1949 70 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Lady Brand
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Toe ek van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het, was die Burger op geboordedeel na die Grensbas van Lady Brand.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Kommando Lady Brand.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kommando van Lady Brand
Kommandant G. Krout.
5. Het uself offisiersrange bekleed? Nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby - - -
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Die eerste veldslae waaraan ek deel geneem was onder Genl. De la Rey op Koolberg.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee
Hoeveel keer? - - -
Tydens watter gebeurtenis? - - -

8. Was u ooit gevang? Ja ek was gevang.

Waar? Op Wilhelmsdorp gedien onder Genl. de Roux van Senekal

9. Het u ooit ontsnap? Ja ek het op die genoemde plek weer ontsnap.

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? Toe dit donker was maats helder maats
het ek die wag gevat om my broek te gaan te verbind en dit is my toege-
staan. Het ek hom uitgelei tussen die Troep. Ek het gemaak op ek gaan uit, en ontsnap.

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? ek het 7,500 skade
gely

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond: Nie een nie. (b) gedood: Nie een nie

(c) Na vrouekampe vervoer? My moeder (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: 15

(e) Hoeveel is in die kampe dood: Nie een nie

12. Was u 'n krygsgevangene? Ja ek was in Simonstad daarvandaan na India

Waar was u in daardie tyd? ek was op die plek genaem Trizina Poli

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Ja ek wou

nie die Eed van Getrouheid of Diklorasie teken want ek Genl Dewet kon spreke
nie.

Waar was u op daardie tydstip? Trizina Poli

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Ja ek kan. Toe

Genl. Kroutier my gestuur het als spion in die Rigting van Senekal

Het ek op 'n Knop waas Kaffer Stroom is, los sende gewaar. Ek het nader

gegaan om dit goed te bedraag. Ek gewaar toe dat dit Vyand Perde was. Ek het nader

nader en nader gegaan. Sodat ek kon merk daas 'n boom muur om die stroom is, en die Vyand

benam in die water verskans. Met die hulp van drie miende het ek 25 Troepe draas ontwapen

en hulle aan Genl Kroutier afgelewat

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Die gras wat ek kon verstel

is Dat ek 'n groot Rebel in die Krygsgevangene was. Baie Sanitese over

gewang het vir Daar chipstap om die Jinges daas waas te

behandel, en 'n goeie handreppins te gee.

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Dat Groot Britanje al my graan geroof en verbrand
het, en ook my besitting waarvoor ek geen Penia vergoeding
ontvang het nie. Omrede dat ek nie Diklorasie of
die Eed van Getrouheid wou teken nie.

130

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam PIETER EDUARD MINNAAR

Huidige Posadres 80 ALEXANDRASTRAAT FLORIDA.

Geboortedatum 27 Mei 1874 Ouderdom 10 Oktober 1949 75 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? PRETORIA.
(Landdrost Klerk onder Hoof Landdrost C. E. Schutte.)
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het
Op 29 September 1899 met Kommando vk. Melt Marais, Pretoria, vertrek na Sand
spruit en volgende dag by vk. J. F. Vercueil (my swaer) Middelburg Kommando
aangesluit. Op 11 Oktober, na toespraak Komdt. P. F. Trichardt en gebod Ds. A.
P. Burger, was ons kommando in beweging na die grens van Natal. Reen en weer
ten spyt, was die kommando, gees weer vaardig en trek ons Natal in met 'n
driewerf hoera.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Middelburg Kommando.
Tot en met 6 Junie 1902.- (Na sluiting van Vrede op Vereeniging)
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Veldkornet J. F. Vercueil, Komdte.
P. F. en S. P. Trichardt, Genls. Lukas Meyer, David Joubert, Louis Botha, Coen
Brits, Ben Viljoen, Gravet en C. H. Muller.
5. Het uself offisiersrange bekleed? Ja.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Veldkornet Middelburg Dorp
van ongeveer September 1900. Van tyd tot tyd Waarnemend Kommandant onder
Genl C. H. Muller.
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Dundee, 20.10. '99, Modderspruit (Ladysmith) 30.10. '99, Op pad na Mooirevie
tussen Frere en Chieveley, vang van Churchill e. a. ~~GRAVET~~, 14.11. '99.
Spioenkop 18 - 27 Jan. 1900, Peters Hill 26.2.1900; Olifantsfontein Julie
1900, Dalmanutha Aug. 1900. Kerfnek, Genl. Gravet dodelik gewond.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Op spioenkop. Stuk bom of koel, regter
skouer. Net maar blou kol. Harde slag en pynlik vir 'n rukkie, dis al.
Hoeveel keer? Een
~~Een~~ ~~watter~~ ~~gebent~~ ~~in~~ ~~1900~~ ~~perde~~ ~~onder~~ ~~my~~ ~~dood~~ ~~geskiet~~ ~~en~~ ~~een~~ ~~twee~~
keer ~~kwat~~ ~~onder~~ ~~my~~ ~~koer~~ ~~gewond~~, een handperd dood geskiet.

Vervolg paragraaf 6.

Ook deelgeneem as veldkornet aan:-

1 Trein naby Wilgerivier

1 " " Balmoral

1 " op Tuitfontein wes van Panstasie met 9 man nl.:

Kapt. Carel Trichardt - Verkennerkorps.

Korp. Jack Hindon (Westyds Korp. van Veldkornet P. E. Minnaar
Veldkornet P. E. Minnaar

Burgers : H. Boshoff (Ongelukkig daar gesneuwel)

Fanie Schoeman

- Erasmus (Kaapse rebel van Kimberley)

En 3 ander burgers.

Drie burgers het by ons perde gebly, naby, in 'n ou murasie wat nie meer dan .2 perde kon herberg nie.

My hoof korporaal Willem van Heerden (Posmeester van Middelburg en later gesneuwel) was met ongeveer 50 man in 'n pan, ongeveer $1\frac{1}{2}$ myl van die spoor. Alles was egter afgeloop toe hy by die trein gekom het en kon hulle maar hulle perde vol laai met postpakette.

Deelgeneem as veldkornet en aanvoerder van vrywilligers, nagtelike strooptog in Middelburg. Vyfentagtig perde en muile gebuit. Wagte wat nie saam ingekom het nie, het terselfder tyd ongeveer 300 beeste ~~XX~~ gebuit.

5.5.1902.

Het ek met 7 man onder die soeklig ~~XXXX~~ en tussen 2 forte deur, op Middelburg, suid van die konsentrasiekamp, 15 slagosse en 'n paar koeie met kalwers gebuit. Ons vlees was op en moes ek 'n plan maak om by die Engelse geholpe te raak - of ver noord te trek, vir kos.

8. Was u ooit gevang? Nee. (Baie wonderlike ontkomings gehad. Was op Botha~~berg~~
~~XXXXX~~ plaas Nooigedacht, vroeg in die more - 20 Febr. '02 - deur verraad,
 omsingel geword. Perd wat ek op gery het - of teen ~~en~~ berg uit geklouter
9. ~~Hakxxxonixxxxaxaxap?~~ het-gewond, maar my handperd, wat ek aan die halterriem
 gehad het, is dood geskiet. 160 man in hande van vyandge-
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____ val)
- Teen dagbreek oorval deur oor die 800 Australiëners onder kol. "Williams en
 uit. Kol Parks, gelei deur verraiers, burgers, van ons distrik.
-
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Nee. Het net geld in die bank gehad
 wat in beslag geneem was ~~in~~ deur die vyand, maar later sonder veel moeite
 terug ontvang het.
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in
 dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond geen (b) gedood geen
 (c) Na vrouekampe vervoer? 3 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer Vier broers.
 (e) Hoeveel is in die kampe dood geen
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
Vir omtrent 1 1/2 uur. Beskuldiging teen my was, dat ek
onder beskerming van die "witvlag" as rapportryer,
~~Waar was u in daardie tyd?~~ verkenningwerk gedoen het.
-
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Ons het instruksie ge-
kry om 'n afgevaardigde na Vereeniging te stuur, waar President Steyn,
Mr. S. W. Burger en ander afgevaardigdes ~~Lord~~ Kitchener e.a. verteenwoordig-
gers van die vyand sal ontmoet, teneinde te beraadslagg oor vrede.
- Waar was u op daardie tydstip? Op Houtenbek, onder Steenkampsberg. Ons het genl.
muller afgevaardig met instruksie: "Behoud van ons onafhanklikheid."
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: (1) Die daad van Jan
Celliers (Sekretaris v/d. Amortisasiefonds. "retoria), toe hy met 'n klompie
burgers tussen die Engelse in gehardloop het op Spioenkop op 24.1.1900. Hy
het vir hulle beveel om hulle wapens neer te lê en gevra: "Waar is julle be-
velvoerder." Genl. ~~hetxxxkan~~ Thorneycroft het ewe haastig, daar aangekom en
vir hom gese: "Ek is die kommandant hier, en na die hel met jou! Hier is geen
oorgawe nie." Thorneycroft het haastig terug geloop na die eerste "Dressing
Station", party van die Engelse het weer die wapens opgeneem, maar Jan gel-
liers, met sy maats en 'n hele klompie Engelse soldate het saam oorgehard-
loop na ons posisies. Thorneycroft het Celliers nie ontwapen nie.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval. Gedurende die wapenstilstand
op Pieters Hoogte, waar ons dooies en gewondes deurmekaar gele het met die
Engelse, vra een van die offisiere: "Waar is julle generaal?". Jan de kock
was ons mnd. veldkornet en hy wys na oom Mooi gert van Wiekerk en se, daar
is ons generaal." "And what do you call your general?". Jan de kock se in
Engels: "We call him Oom Gherrie!" Die Engelse offosier se toe: "Hear boys,
the Boers call their general Om Gheerrie." Oom Mooi Gert was vanmelwe toe
hy dardie naam gekry het, regtig 'n mooi seun, maar nou was hy 'n bejaarde
man met mooi ligte vos hare wat tot op sy skouers gahang het en sy baard
se onderpunt het net kort bokant sy nael heen en weer gewaai.
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan!
Met die begrafenis van die soldate wat op Spioenkop geval het, was daar
'n padri wat die plegtige begrafenisdiens moes waarneem. Honderde lyke
word op draagbare aangedra en by die grafte somar afgerol soos die draag-
bare omgekeer word. Die predikant was vreeslik aangedaan,

en sit daar op 'n klip snikkende soos 'n kind wat nie getroos kan word nie. Ek was aan geselskap met die Rooikruis offisier, wat toesig gehou het met die inpakkery, opmekaar kruis en dwars. Lyke van kerels wat gister more nog vol lewe was. Genoeg om enige mens diep treurig te laat voel. Die dokter het ook maar baie sleg gevoel. Die groot nederlaag wat hulle gely; hulle moes die vorige aand die kop verlaat en onder aan die 'ugela kon 'n mens sien hoe dat hulle die terrein verlaat en met honderde waens ens. terug trek. Die handjie ^{vo} Boere het weer die magtige Engeland 'n neerlaag toegedien wat hulle nie maklik sal vergeet nie. Die hele toestand moet vir hom byna onhoubaar gewees het. Eindelik se hy: "Is this the way to settle a dispute? Why not a round table with a cup of tea?" Dit was smart en droefheid van die vyand wat ek aanskou het.

Die verlies

kommando

aan gesneuweldes van ons (Middelburg) was swaar, naamlik, tussen 120 en 130 (hulle name is aangebring op die monument op Rooth plein, Middelburg Tvl). Die dood van baie van hulle het ek diep betreur en noem ek net 'n paar name nl.: - Wnd. Kommandant Marthinus Steyn, Veldkornet Jaap Krige, korporaals: Willem van Heerden, (posmeester van Middelburg), Danie Coetzee (Publieke Aanklaer), Jacob Mare (Teol. student en seun van Jacob Petrus Mare, Wnd. Staatspresident in die tyd van Pres. M. W. Pretorius), Burgers: Jacobus Swart, Philippus Bronkhorst, Hendrik Boshof, (Aldrie geval by neme van treine) en twee jong seuns nl.: - Japie Schabert en Marthinus de Jager, dodelik gewond op 20.2.1902.

In Natal (naby Helpmekaar), het ek 'n familie sien wegvlug (hulle was ons saak goedgesind en die man het saam met ons geveg). Na die ontset van Ladysmith, was die Natallers wat by ons aangesluit het feitlik verplig om saam met ons pad te gee. Ek het so sleg gevoel en die arme moeder en kinders so bejammer, dat ek nie die moed gehad het om met hulle te gaan geselskap nie.

'n arme man (Nataller), wat aan die grootpad, duskant Helpmekaar, gewoon het het op sy stoep gaansit en sy geweer langs hom teen die muur staande gemaak. Dit was net na 'n skermutseling wat ons die dag daar gehad het. Sy plan was om hom daar maar aan die genade van die Engelse oor te gee. Ek het hom regtig bejammer.

Maar wat my laat voel het of ek kan sterf, was die dag op Dundee, die 20ste Desember 1899, toe generaal Daan Erasmus, nie op sy pos, die rand wes van Dundee, was nie en die hele dag nie opgedaag het nie. Ons het wapenstilstand gevra en ook gekry, maar onder kondisie dat ons terugtrek oor die Natal grens. Daar het ons die dag die oorlog verloor, deur een man wat die volgende dag voor 'n vuur peleton moes gestaan het. Ek het geweet dat hy 'n boesem vreind van Genl. Piet Joubert was, maar ek het nooit kon glo dat hy "skotvry" sal uitkom nie. Daardie geskiedenis maak my vandag nog siek. As hy op sy pos was - hy was naby maar het beslis, op aandrang van Rooi Daan Opperman, geweier om deel te neem aan die geveg - sal Genl. Jule, (Genl. Pen-Symons was reeds dood) nog dieselfde dag verpliggewees het om te kapituleer.

'n Ander gruwel was, die afbrande van wonings met alles wat daarin was en die vervoer, op ope waens, met omtrent net wat hulle in klere aan gehad het, oud of jonk en siek of gesond. Terwyl hulle ~~by die~~ met die konvooi saam gevoer word, moet hulle dien as fort teen aanvalle van die Boere. Skuil agter vrouens en kinders. Vandaar dat ons maar selde 'n konvooi kon aanval, en verplig was net maar met voor en agterhoede en met hulle sy-flanke ~~aan~~ te spook. Die Engelse het dit met opset gedoen om vrouens saam te voer vir beskerming, tot hulle ewige skande.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Kossoorte: -Stormjaers of Maagbomme (Vetkoek); Bontspan (vlees en stukkie vet deurmekaar ingeryg in spit en op kole gebraai.)

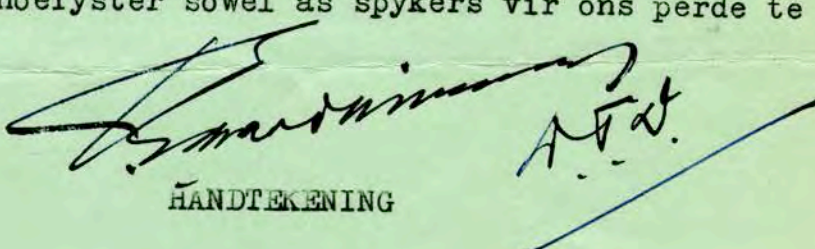
Komdt. Weilbach se kommando is die oorsaak dat een van die 4 Long Toms (15 CM kanonne), die naam gekry het van JOOD. Die Engelse het op Boelwana, die bek van die kanon met springstof beskadig. Op Pretoria, in die Spoorweg Werkwinkel, is die beskadigde deel, naamlik, die punt, afgesny. Vandaar dat naam hy die naam Jood, onder ons offisiere, gekry het.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

skaarste van perde, was die groot probleem van die laaste 15 maande van die oorlog. Die gedagte om miskien jou perd kwyt te raak, was 'n ware nagmerrie vir die man wat besluit het om tot die bittereinde vol te hou met die stryd teen England. Meer dan een posisie moes ons opgee terwille van ons getroue en onmisbare diere wat naby ~~Karl~~, agter ons posisies, met bomme verpletter word. Die vyand het geweet waar om ons perde die beste onder skoot te kry. Die laaste jaar van die oorlog was 'n voetganger van geen nut en was sy lewe, in natuurlike streke (laeveld), in groot gevaar. Vandaar dat die onberede burger, uit radelooshied, verplig was om hom aan die vyand te gaan oorgee. Meeste van die kaffers was ook ~~HANDTEKENING~~ ontrou en het die skuilplekke van families en "Boslansers" (mense wat nog beeste besit het en ons tot groot hulp was met slagdiere) verraa. Die naam "Boslansers" is afgelei van Boshanders, Laasgenoemde was mense wat in bos die bosveld, tussen berge en rante die veiligste plekke uit gesoek het om met hulle beeste, die vyand te ontduik. Die ontroue kaffers het egter messal die beste pogings van die Boslanser verydel, deur verraad.

Die Kommandos, soos die van Genl. C. Beyers, het die kampe gehad met die perde-siekte en was hy (Genl. B) naderhand verplig, as het ware, om 'n "strooptog" te maak in die Hoefeld van Middelburg vl., waar nog troppe merrie perde, wat die vyand nie in die hande kon kry nie, laat vaskeer en vang. Die vulletjies van die merries is almal doodgeskiet.

Hoefysters en spykers, was 'n ander groot moeilikheid. Op die kampplekke van konvoie, waar die vyand gewoonlik ook perde beslaan het het ons gesoek na spykers en soms ook heelwat gekry. Trekdieren wat teen steilhoogtes kapot raak, het die vyand gewoonlik doodgeskiet en het ons die hoewe afgesny, aan ons saals gebind tot waar ons kan vuur maak, om die hoefysters met spykers, van die hoef los te brand en hoefyster sowel as spykers vir ons perde te gebruik.

HANDTEKENING

vervolg pag. 3 (a)

Steenkampsberg

(Sonder datum)

(Was ongeveer 15.12.1901)

KOPIE.

Den Wel Ed.Heer
P.Minnaar
Wd. Comdt.

Ed.Heer,

By deezen kennis te nemen al u manschappen by het einde van deze week in gereedheid te houden om elken oogenblik op te rukken vrydag of saterdag hun gereed te maken voor 2 of 3 dagen

Ued Vriend

(Get) C H Muller

Genl.

P. S.

Gelieve 5 of 6 man met een van my manschappen mede te zenden naar het Hospitaal om te helpen de Amelans muilen te vangen en te brengen tot hier by my ik sal zeer verblyd weesen als Ued. het dadelik vandag kan laten doen

Ued. Vriend.

(Get) C H M

Ambulanswa

Engelse troepe het uit Middelburg getrek langs Moordspruit na Lammerkop ons het hulle op laasgenoemde plek voorgestaan en 'n kwaai geveggie het ontstaan. Heelwat bomme en patrone is op ons gemors sonder om kwaad te doen. Die briek van 'n ossewa (van 'n naturel) wat daar by 'n kraal gestaan het, was deur 'n bom afgeskeur. Dit was al uitwerking wat die bomme gehad het. Ek het 'n paar man na die weste kant uitgestuur om te rapporteer in geval van omtrekking deur die vyand. Ek weet nie juis wat ons geweervuur op die vyand uitgerig het nie, maar hulle het hul opmars na Lammerkop gestaak en stadigaan na Middelburg teruggetrek, met agterlating van hulle Rooikruis-wa wat aan die weste kant van ons posisie was. Dit was my bekend dat die vyand die Ambulanswa van Dr. Neethling (Lydenburg) geskaak het en het ek op my beurt, dieselfde gedoen met hulle Ambulanswa. Die dokter, wat teperd was, en twee notnot drywers, het ek laat gaan maar die ambulans-wa het ek na Genl. Muller gestuur. Die Engelse het eindelijk, (na hulle ambulans in beslag geneem was) die een van Dr. Neerhling, nadat hulle dit met die nodigste behoorlik voorsien het, teruggestuur.

Die muile wat genl. Muller hier bedoel, is die muile van die Engelse ambulans wat onder mysorg was en wat nou (na die terugsending van die ambulans van Dr. Neethling) met wa enal teruggestuur word.

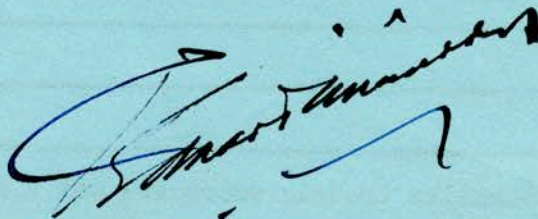
Die Hospitaal waarvan die genl. hier melding maak, was die woning van Hevr. de Klerk in Tonteldoos, noordvan die plaas van Mr. O'Grady, met die naam van Houtenbek, onder Steenkampberg, waar dr. Menning ('n Duitser) ons siekes en gewondes verpleeg of geneeskundig behandel het.

Die beminlike geneesheer, is ongeveer 6 maande gelede oorlede en sy heengaan word stellig begreure deur almal ~~die nederige~~ wat die nederige, uietrs bekwame en goeheartige man geken het.

Alexandrastraat 80

FLORIDA

10.10. '49.

✓
 Ek het
 hier geken!
 alles
 duitsers
 5/7/86

134
KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam WYVAND JOHANNES VISSER.
Huidige Posadres West Street 99. East Town Newville,
Johannesburg.
Geboortedatum 17 September 1883 Ouderdom 10 Oktober 1949 66 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Vlakfontein
Dist. Waterberg Transvaal
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het
Was nog jonk en gewaar onwetend.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Generaal C. Beyers
Kommandant Lombaard. J.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kom. J. du. Stellen
Veldkornet. D. de Beer (v) Batha. (v) van Rooyen.
5. Het uself offisiersrange bekleed? nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Spioen 1899 tot 1901 grens Spioen.
van die breuk 1899 tot ~~die~~ Mei 1901
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Ja.
 Waar? Rietfontein Dist Waterberg.
9. Het u ooit ontsnap? /
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? /
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Ja. Baie
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: / (b) gedood: /
 (c) Na vrouekampe vervoer? 17 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer 2
 (e) Hoeveel is in die kampe dood /
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja.
 Waar was u in daardie tyd? Burmida. Morgens Eiland
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Gen. K. Delarey
het ons telegram gestuur Ons Land verloor ontwerp
fulle en hom huistoe.
 Waar was u op daardie tydstip? Burmida (Morgens Eiland)
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Fransse veld.
Twee Hollanders wat in 'n engelse trein ongeklaar
het sa by Saboonspuit Honderde Dooies
Toe trek ek saam met "Long Tom" tot by
Heeringsbrug. van Pienaarnek. Deur Waterberg.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Die behandeling van ons preseniere onder engelse
sonder woedsel vis dae sonder water en nagte
word verstoer deur jou met holf van gewes
terlaan. (P.S. 19.)

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossorte, ens. ens.)

Saal en Voorwaarts alles in Orde. ~~Stk~~
 Stk. Korporaal ^{Behr.} Bekket. My Korporaal is
 Sering Korrel. Hou jou Behr. Behr moet jam
 hou. (Brood - Spookasem) (Pap en vleis - Holom).
 Toetelsoos. (Geliepte wag woord was maar
 knipmes of kromstaai.)

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil medeel:

Die treurigste was waa in jong Boer
 dood geskiet was in die kamp waa
 hy wou ontsnap het. te Bermuda

W J Visser
 HANDTEKENING.

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Samuel Christoffel Adendorff
Huidige Posadres 26A. Bamberg weg. Melville Uitbreiding, A. B. 19
Geboortedatum 4de November 1878 Ouderdom 10 Oktober 1949 71 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? _____

plans Christina Dist. Harrismitth O.V.S.

2. Ken u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het _____

Ek was op pad met 5000 skape van vader van Natal net voor die lyn, toe ontmoet ek die kommandar man. ek is toe huis toe en kaffers met skape aangekom.

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Harrismitth Kommando.

+ Cornelis de Villiers, later Gen. Wessel Wessel.

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? leers onder, Kom. Generaal

soe later nog Gen C. de Wet; onder P. Botha.

5. Het uself offisiersrange bekleed? _____

Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou). _____

Colenso. Platrand. verder in Klein geregt. onder Gen Marie Botha et als.

7. Was u gewond gedurende die oorlog? swaer gewond deur longe.

Hoeveel keer? 1

Tydens watter gebeurtenis? By Witkoppe vrede Dist.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

(vet kook, storm jaers) (pap, onafhanklikheid)
"Die man van staal Gen. de Wet het gesê + die is net 2 weë in die lewe, in dit is: - trek of lewe, + as hy kwaad is. Kan meer van hom staalkuis vertel. maar dit was in die rebellie-1914. "toe was ek sy staf kommandant." later.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Nat ek Gen. de Plaas gekoop - maar ook deur die depressie alles verloor, - waar Din, Kaveluga non woon. Alhaurale Muud.

S. E. Adendorff
HANDTEKENING.

die grappigste voorval.

++ die beste is toe gē hej: - die Franse Kannon, waarom ora die President - sien Pres. die koper pot, bevat water om die Kannon koel te hou - as die water kook, is jij ook al moeg en dors - dan kan mens, so lank jou bietjie koffie maak, en skiet dan meer dat die aarde dreun.

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Elizabeth Helena Woudorff.

Huidige Posadres 26A Barbours Weg
Melville Uitbreiding Johannesburg.

Geboortedatum 17de Dec. 1882. Ouderdom 10 Oktober 1949 66 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Belmont
Dist. Winburg O.V.S.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? /
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? /
5. Het u self offisiersrange beklee? /
Indien wel, noem die range met die datum naastenby /
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
7. Was u gewond gedurende die oorlog? /
Hoeveel keer? /
Tydens watter gebeurtenis? /

8. Was u ooit gevang? ja
 Waar? Spitskop Dist. Ficksburg O.V.S. (om het gevlug) met wanus
9. Het u ooit ontsnap? _____
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alles.

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

- (a) gewond: geen een (b) gedood: geen een
 (c) Na vrouekampe vervoer? ja. (d) Na krygsgevangenekampe gevoer na Braamfontein
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: duisende, vermaanklik kinders.

12. Was u 'n krygsgevangene? ja.
 Waar was u in daardie tyd? op pad-gevlug met wa. Spitskop Ficksburg.
"Engelse kwaaï geskied, om ons tot stilstand te dwing."
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? _____

Waar was u op daardie tydstip? in Braamfontein kamp.

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: _____

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____

Kom my nie voorstaan van een of ander grappige voorval nie, om het te swaar te kry.

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

in die vroe more 4 uur huis aan braamfontein gestreek deur kakies my tante gesê om haaslig op te staan en uit te vlug- ons geit toe kombersse in beddegoed, ook by venster uit, maar kakies gee vuur in vlamme. ons ook diep geroer om die Kaffers met wapens te sien, om ons te dood.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

E. H. Anderson Jr.
HANDTEKENING.

143

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam JOHANNES JURGENS LINDEQUE.

Huidige Posadres Merke^{nr} 729 Pretoria

Geboortedatum 18/6/1878. 71 jaar Ouderdom 10 Oktober 1949 — jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Jaar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Dist. Winburg O.V.S.
Plaas Belmont.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Ek was besig om in glaswater te drink toe die veldkornet
Neuiers daar aankom om te kommandeer, van verbasing
val die glas stukkend op die vloer
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? In die begin onder
Winburg Kommando & later verskeie Kommando's tot later
by Genl. de Wet se kommando.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kommandant Haasbroek later
Kommandant Hattink, ook Genl. Honeman ook Genl. de Wet.
5. Het uself offisiersrange bekleed? ja.

Indien wel, noem die range met die datum naastenby

Veldkornet 1901-1902

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Patrand Ladysmith, Speoenkops, Perdeberg
Abrahamskraal, Sprinkaannek, Koringfontein, dist. Winburg
7. Was u gewond gedurende die oorlog? alleen deur in 'n bron se slag gekok.
Hoeveel keer? en perd se kakibus deur stuk van gewond
Tydens watter gebeurtenis? by Abrahamskraal dist. Bloemfontein
net voor die oorgawe van Bloemfontein

8. Was u ooit gevang? nee

Waar? —

9. Het u ooit ontsnap? nee.

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? ja alles

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond nee (b) gedood nee

(c) Na vrouekampe vervoer? 8 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer 1 vader
seun

(e) Hoeveel is in die kampe dood 2 klein kinders

12. Was u 'n krygsgevangene? nee

Waar was u in daardie tyd? op Romondo

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Ek was baie siek.

Ek onthou dat dit baie krapke het en baie burgers was nie tevrede met die oorgawe.

Waar was u op daardie tydstip? Morgenrood dist Ladysbrand

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: By Sprinkaanrik

moes ons deur breek onder skerp geweer van die vyand daar 40,000 ons gedreig het onder aanvoering van genl. ^{Knox} ~~Stewart~~

Toe ons eindelijk deur gebreek het na 'n kwasi gewer wat ongeveer 3 uur geduur het, was dit net een stop wolk, maar ons deur President Snyin was ook op sy perd toe ons Sprinkaanrik deur gebreek het en saam met ons

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval my oom Pieter Ekstein

en ek, by die slag van Ladysbrand, het 'n skare burger Pat Boer 'n lekker portse gebak, terwyl hy bezig was om 'n potjie vet rook te bak het ek en my oom twee matiekenie patrone doppe geneem en ongemerk in die vuur gesit terwyl hy lekker op sy kurke sit en ploeg die doppe, net die gewolf dat die potjie met vuur en al weg geblase is, en hy op sy naal van sy rug te lande gekom het.

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Op 'n Kersfees more in dist Senkale, was ons kommando Daar was 'n vorewaentje met kaste dinamite, een persoon was boop die waentje

en een onder, en op een of ander manier het die dinamite ontploeg en almal was dood en een dame, kommandant Habonnik is dood en was Dr. Wisser

146

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Petronella Susanna Maria Mocke (Liebr Potgieter)
Vrededorp
Huidige Posadres Hermannus " Dist Pany ~~O.V.S.~~ P.K. Pany O.V.S.
Geboortedatum 11 April 1883 Ouderdom 10 Oktober 1949 66 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHELDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Lady Grey, K.P.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
My oorlede moeder het gese ons moet
dadelik ons verewa inspan en afsit Vrystaters-
te. My broers word beskou as Kaapse rebelle.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Broers na Komt Fouché,
Kaapse Rebelle-leier. Trek vlug na Kroonstad.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Was vlygtelinge
saam met Boere
5. Het uself offisiersrange bekleed? —
Indien wel, noem die range met die datum naastenby —
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Vranlik neem kos na boere by
Wepener en word onder boere gesteel
7. Was u gewond gedurende die oorlog? leevang en weggestuur na
Portugal.
Hoeveel keer? —
Tydens watter gebeurtenis? —

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

my oudste broer, Johannes Gerhardus Potgieter, was Kommandant van Koloniale Rebelle by Stormberg. Vertrek saam met Pres Kruger op skip Gelderland na Holland. Hou baie vergaderings in Holland om Boersaak te bevorder. Word da. Pres Kruger toegestuur na Suidwes So nog veroordeelde Kaapse Rebel. Word vermoor in Witboois Opstand in 1904-5. Engelse Offisier by Witbooi - ~~ook~~ P.S.M. Moeke
 HANDTEKENING. geb. Potgieter

149
KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Ernest Jacobus Mocke

Huidige Posadres Hermanus " Dist Vredefort, P.K. Parys, O.V.S.

Geboortedatum 26 Augustus 1886. Ouderdom 10 Oktober 1949 67 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Plaas Sarawelkoms, Dist, Heilbron
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Pentkoppe vuur en vlam oor oorlog, over mense meer besadig. Buijers het oorlog verwag.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Heilbron- en Frankfort - Kommandos
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Steenkamp en Van Coller onder leuel de Wet.
5. Het u self offisiersrange bekleed? —
Indien wel, noem die range met die datum naastenby —
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Rooival (1900) na aggrin, Kriswiskop (24 Des 1901) Liebenbergsval (1900) Tafelkop (1902)
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Arms geheel toe perd op my val in geveg.
Hoeveel keer? Ses verneld.
Tydens watter gebeurtenis? Op in verkenners toeg by Elandsdorp, Heilbron, toe 700 Engelse ons agtervolg.

8. Was u ooit gevang? Nee
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? _____
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Alles verwoes Behou net perd en klere. Huis verbrand en skape op hope doodgesteek
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: Twee (b) gedood: _____
 (c) Na vrouekampe vervoer? twee (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: Twee
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: _____
12. Was u 'n krygsgevangene? Nee
 Waar was u in daardie tyd? _____
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Genl. de Wet vra burgers of hulle nou gereed wees om hulle wapens neer te lê, in paa spreek hulle ten gunste daarvan int dag en grote meerderheid bevestig dat hulle sal voortstry tot bitter einde, selfs in aanwesig van bitterste beproewings.
 Waar was u op daardie tydstip? Am Wilgermoer Dist Frankfurt.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Ifrikamer Kaffersoldate dogter skiet twee Kaffers dood aan Liebenbergsvlei wat in huis woon intrek en hulle won aarvand. Toe Engelse offisier van dapper optrede van dogter vernem skand by hulle vrystelling van brandbevel en kon dogter die revolwer, wat haar vader sy was en waarmee sy die Kaffers geskut het tot as in bewys van ~~op sy eis versoek~~ op sy eis versoek
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval
Boere gooi Kanne, na slag van Groenkop, in besval tot dat by byna ~~tot dat~~ van sy zinnig is. ~~te~~ Gevangne Engelse Offisier lag oor kapejolle.
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
In slag van Liebenbergsvlei word Keneels Steyn, jongste seun van on Volkwaads lid van Frankfurt, gevang en gefusillee ^{net} omdat by Engelse Offisiers boadje aarhet. Word vertim skote den Engels tegeeden.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossorte, ens. ens.)

Koets Kaandje daa blits by (gebruik hier woorde
 in stansie as konome blits).
 Werda Kahie henschop of (Wagwoorde in boeg of
 ek skiel. vryheid)
 Wagwoorde. Vrystaat. De Wet; Transvaal,
 Bloe van 'n tennin
 Bevelwoorde: Opsaal burgers! Storm burgers!
 Bevel van ontvanning Elke man soek in homself vertigheid.
 van Pesisie. Soek vertigheid burgers

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Eh lê wapen af saam met Hoof Kommando,
 leen de Wet, op Reitz. 7 Junie 1902. Tussen
 drie- en vierduisend man. Een burger wat vroue en
 kinders, burgers en kinders, en alles verloor het, wene om wapen
 nie te lê. Beklente om voorneme om alleen oorlog
 want te sit. Verloor oorlog teen Gypot Brittanje,
 alleen. Hy ry weg met wapen. Eh gaan
 na helkompe om swaabeprafde vroue en
 kinders te help. Soek ook eie familie.

Eh Morkel (SW)

HANDTEKENING.

1523

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam

Mathys Andries Thasme S. Seyffert

Huidige Posadres

42 Kruger St. Welmaranstad

Geboortedatum

15 Januarie 1874

Ouderdom 10 Oktober 1949

75

jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Welmaranstad

Woonagtig op die Plaas Rooibos

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

onthou dat ons dadelik na wa skering reël verstrek, het gwee aan lagste geweg voor vrede te wordal dit sichtenbrug

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Onder Kommandant

Potgieter, wat gesneuel het op Kosiwal

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Potgieter veld komant

V. Wyk, Kom van Kersburg

5. Het uself offisiersrange bekleed? Korporaal

Indien wel, noem die range met die datum naastenby Kan nie onthou

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

Graspan KP, Rooilaagte twee Ruerne

Magerfontein, Brak Spruit 11 April Kosiwal laastegang

7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee nooit gewond nooit besonde

Hoeveel keer? /

Tydens watter gebeurtenis? /

8. Was u ooit gevang? nee
- Waar? nee
9. Het u ooit ontsnap? was nooit gevang
- Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? baie mdaal om singel deur vyand maar het aetyd oorsbed oopgenee
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? het alles in oorlog
- Verloor die nie is geen huis is verbren
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: nemmand (b) gedood: nemmand
- (c) Na vrouekampe vervoer? 3 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer ✓
- (e) Hoeveel is in die kampe dood nemmand
12. Was u 'n krygsgevangene? nee
- Waar was u in daardie tyd? op Kommando
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Kan net onthou dat aan ons gese is dat ons ons vryheid verloor het
- Waar was u op daardie tydstip? Draekraal wolmaranstad
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: daar het so veel gebeur, ek weet nie juis wat om te se nie
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval. se Kene Burger was op Brandweg een van sy maats het hom bekraap ten met die maats langes hom geskiet hy het gewelddig geskrik maar toe hy sien dat dit slegs 'n grap is vaal hy so skreem en vra aan die persoon wat hom skrik gemaak het. het jy triak?
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

M. A. Seyffert
HANDTEKENING.

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Willem Johannes Nicolaas Grobler
Huidige Posadres Tannerstraat 66,
Krugersdorp - Wes.
Geboortedatum 28 September 1875 Ouderdom 10 Oktober 1949 74 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Op plaas
Lefton in die distrik van Vryburg.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Hoewel ek onder Britse Vlag gewoon het, was
daar geen keuse as om aan te sluit by
die Republikeinse magte.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Kommandant Jan Visset
van Lecuman, Dichtenburg; later Komm. Andries v.d. Merwe ^(Devondale) _(Vryburg)
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kom. Visset. en
Kom. van der Merwe.
5. Het uself offisiersrange beklee? Ja.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Korporaal.
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Inname van Kuruman (1899); Beleg van Kimberley.
Hoedoersrand by Madderivier.
Generaal Frans teruggeslaan by Me. Fahn se koppie.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Ja. (Vleiswond aan been)
Hoeveel keer? Een keer.
Tydens watter gebeurtenis? By Me Fahn se koppie.

8. Was u ooit gevang? Ja.
 Waar? Niekerkskrust, Schweizereneke.
9. Het u ooit ontsnap? Nee.
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Ja, vee geneem en
 plaas verniel.
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in
 dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: geen (b) gedood: geen
 (c) Na vrouekampe vervoer? 6 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer geen
 (e) Hoeveel is in die kampe dood geen
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
 Waar was u in daardie tyd? Vryburg.
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Nee.
 Waar was u op daardie tydstip? Vryburg.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou:
Slaags met ^{Engelae} Spiaene - Een gedood ander
 een het ontvlug.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan _____

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

_____

_____

_____

_____

_____

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

_____

_____

_____

_____

_____

W. J. N. Grobler.
HANDTEKENING.

158

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam HOLLENBACH, Herman Johan.

Huidige Posadres Hermansrus, Posbus 54, P.K. Leslie.

Geboortedatum 5 September 1881. Ouderdom 10 Oktober 1949 68 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Pretoria, Sunnyside,
h/v President en Joubertstre

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het

n Tyd van groot spanning. Ons, jong klomp, veral die leerlinge van die
Gymnasium, het die oorlogsverklaring van harte verwelkom. Wou net Rooies
die see inja. Vol vertroue op seker oorwinning die stryd begin. Ons saak
was reg en ons wapens sou, net soos by Amajoeba, seëvier. Toejuiging vir
Kommando's wat begin inkom het.

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Hollander Korps, Fauresmith Kom-
vanaf val van Bloemfontein by Ermelo Kommando.

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kapt de Witt-Hamer en Komdt
le G. Lombard, Genl. vd. Post, Komdt Dirk Hertzog, Veldk. Koos Hertzog.
Genl. Tobias Smuts, Komdt Hans Grobler en Rooi Jan Davel, Komdt W
Buhrmann en Veldk. Klein Carel Steenkamp.

5. Het uself offisiersrange beklee? Nee. Wel vir n paar dae as Wnd Sektie
hoof.

Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

Belmont, Rooilaagte, Magersfontein, Driefontein, Smaldeel, Sanna's Pos,
Vetrivier, Donkerhoek (Diamond Hill), stellinggeveg by Berg en Dal, nag-
telike aanval op Machadodorp, Lake Chrissie, Bakenlaagte en tientalle
kleiner skermutselings.

7. Was u gewond gedurende die oorlog? Ja.

Hoeveel keer? Drie keer.

Tydens watter gebeurtenis? By Driefontein, O.V.S. deur voet; by Smaldeel
bonneksimskerwe tussen blaaië; by Witrand, Carolina deur linkerhand
Het 230 as n vergoedinkie by my medalje ontvang. Het aansoek gedoen
vir my wondlinte.

8. Was u ooit gevang? Nee, te goed padgegee. ✓ 159
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? Nee.
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
 _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Ja-my hele loonbaan was na die maan. Wou myningenieur geword het maar het na die oorlog met varke begin boer. Was daarna vir 33 jaar onderwyser, 28 waarvan ek op Johburg was. Boer nou weer.
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond Net ek (b) gedood Niemand
 (c) Na vrouekampe vervoer? 0 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer 0
 (e) Hoeveel is in die kampe dood 0
12. Was u 'n krygsgevangene? Nee.
 Waar was u in daardie tyd? Al die tyd in die veld. ✓
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Ja. Treurigste dag van my lewe. Talle dapper krygsmakers het tranes gestort by die gedagte dat ons afgevaardigdes na Vereniging ons onafhanklikheid prysgegee het. Ons jong klomp was baie verbitterd en ons het ons gewere stukkend geslaan en wou hulle nie a-n Engelsman aflewer nie.
 Waar was u op daardie tydstip? Naby Ermelo dorp. Saam met Wyl 2 Ermelo Komm. Genls L. Botha en Smith- Dorien het ons toegesprek. Kon nie eet of slaap
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Individuele heldedaad was daar te veel om op te noem. Kollektiewe aanval was by Bakenlaagte waar ons met sowat 500 man die kanonne van n engelse kolonne van 2200 man op die oop vlakte gestorm het-reg in die bek van die kanonne in. Ons het daardie dag 14 dood en 52 gewond verloor, die rooies seker oor die 400. Kan vergelyk word met die slag van Balaclava (Charge of the Light Brigade) Kol. Benson en Maj. Murray het daar geval n Ander heldhaftige geveg het by Donkerhoek plaasgevind waar die Boere handgemeen geword het met die Lansiers. Dit was daar geweerkolf teen lans en sabel. Ons het die beste daarvan afekom. n Ander geval was waar drie van ons 33 Tommies laat oorgee het nadat ons 5 doodgeskiet en 8 gewond het. Ons het hulle wa en alles wat hulle gehad het buitgemaak.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Dis vroeg in die oggend op Hlangapiesberg. Windjie wai gniepsig en die perde is kroes. Een ou, belaaie met 2 vol patroonbande, waterbottel, rewolwer en n lang Leemetford wou opklim en die perd was krielwielig. Saalsakke, voor n jas en agter komberse het die opklim baie bemoeilik. Net toe hy sy lyf ophig om in die saal te klim spring die perd en hy rol oor die kop van die perd en val dat hy so hik. Toe hy opspring en na sy maats kyk wat lekker gesit en lag het, vee hy sy klere af en se: watter Boer sou nou nne geva het nie. Toe sy maats toe eers lag spring hy aan sy geweer en wou net skiet sodat sy maats moes spaander.
16. Het iets werklik treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan Ons het in Wakkerstroombdistrik bymekaargekom-Ermelo, Carolina, Wakkerstroo en Piet Retiefkommando's om afgevaardigdes te kies na Vereniging. Die Burgers het, met hulle perde ingehaak, in n lang dubbele ry langs die pad gestaan vanwaar enl Botha sou kom. In die verte kom die spider aan

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

~~Klinkers-Engelse harde beskuit. Maagbomme, vetproppe, askoek-gebakte deeg Bontspan-vet en maer vleis om die beurt aan n spit geryg. Rooikop-Joiner. Kampmeid-burger wat lafhartig is. Paksaal dra-straaf wat toegedien is. Beesvelgooti-man word deur 6 ander in beesvel in die lug geskiet. Tontel doos en vuurslag. Brand en perdewag. Pappot-n gellingkenwaerin jy as jy dit het pap maak en n murgbeen in leegmaak om onderin brood te kry. Bieliëken-plat potjie waarin jy vleis of lewer braai. Naaste aan koffiemielie, perskes, akker, kaffer en regte koring, witgat, naaste aan twakswartwattel, perske, kwenerblare en priktwak, wat die kaffer vir snuif gebruik.~~

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Vervolg nommer 16. Die Boere begin saluutskote te skiet namate die rytuig naderkom. Toe die rytuig so n 200 tree van ons weg was, herken ons in die vlag wat voorop wapper ons VIRKLEUR, at ons seker in geen 15 maande gesien het. Die knop in die keel ~~word~~ ^{HANDTEKENING} en ingehoue snikke al hoorbaarder totdat, toe hy by ons kom, die trane vryelik loop. Die gedagtes wat toe opgekome het-n voorgevoel van wat gaan gebeur-ons vrouens in die moordkampe-ons land platgebrand-alles wat ons heilig is ons beneem-Is daar n regverdige God? dit alles het meegewerk om daardie dag vir my onvergeetlik te maak. Dit was vir my die roerendste en treurigste tyd van my lewe.

H. J. Hollenbach.

H. J. Hollenbach.

161
KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Willems Johannes Kristiaan Geyer.
Huidige Posadres 109 Glen Bresen. Str. Lind-Kuvels SSB
Geboortedatum 14 Jan. 1855 Ouderdom 10 Oktober 1949 94 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? in Fortsburg Johannesburg
in die veldkornets kantoor uitkruis.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
op die 26de Sept was ek aangestel as kommandant
van. dieselfde datum het ek afsig gekry van President om
400 man te kommandeers na die grense van Natal. en toe
daarheen op die 27de Sept vertrek.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? ek het toe gekommande tot 12de Okt.
die end van Okt. het ek vertrek in diens geader onder die kommandant
Benfield onder die SSB kommando op Lady-Smit. Natal.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Veldkornet. Adolff. en
Kommandant Olfen, en Generaal Tobias Smit.
5. Het uself offisiersrange bekleed? Nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
1ste slag by Lady-Smit begin van Nov 1899 2de slag. Bullenba 12 Nov 1899
3de slag onder Magella Postduif 1899 4de slag Spieskop 1899 5de slag onder Lopezlate 1899
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Nee.
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? Nee.
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
 _____
 _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alles verloor
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: Nemant (b) gedood: Nemant
 (c) Na vrouekampe vervoer? Nee (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: Nee
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: Nemant
12. Was u 'n krygsgevangene? Nee.
 Waar was u in daardie tyd? _____
 _____
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Ja. Op die daardie datums was ek in die weste van Transvaal en toe Gerhardus De la Rey, op die 31ste 1902 is die laaste in ooreenstemming gesluit.
 Waar was u op daardie tydstip? _____
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedood wat u kan onthou: Baie heldo dade om te vertel maar aangenaam die Loui andersom het dit my ontgaan
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Baie grappie om te vertel maar te veel om te onthou. Net een grap! Lou ek by die huis Kom na die brede naas ek om te bestaan te maak met die Engelse krygsmagt teen 31ste in dag!!! Begryp van iets wat ek self met my naas te gedoen het. Die Sondag was die laas na vandag in my woordeboek
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Ja net dat ons volk verloor ons land verloor het. Terwille van die owermag wat ons land binne gestroom het gedurende die Eerste Wêreldoorlog

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossorte, ens. ens.)

Van geen belang

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

(This section is crossed out with a diagonal line.)

N. J. C. Guiper

HANDTEKENING.

164
KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam PETRUS LOURENS JANSEN VAN RENSBURG

Huidige Posadres 24 ANDOVER STRAAT, KRESTDENE J.H.B.

Geboortedatum 21 SEPTEMBER 1882 Ouderdom 10 Oktober 1949 67 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? VREDEFORT. DISTRIK
P.V.S.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het
BESLUIT OM WAPEN OP TE NEEM
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? VREDEFORT + KROONSTAD
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? CHRISTIAAN VAN NIEKERK
(KOMMANDANT)
+ CHRISTIAAN DE WET. (GENERAAL)
5. Het uself offisiersrange bekleed? NEE
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
NAME VAN DE WETS DORP, KATKOP.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? JA. - 6 FEBRUARIE 1902
Hoeveel keer? 2 WONDE
Tydens watter gebeurtenis? TUSSEN FRANKFORT + HEILBRON
by KATKOP

8. Was u ooit gevang? NEE
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? _____
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? JA, ALLES VERDOOR.
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: NET SELF (b) gedood: NIEMAND
 (c) Na vrouekampe vervoer? MOEDER (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: VADER + 2 BROERS.
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: SEEN.
12. Was u 'n krygsgevangene? NEE
 Waar was u in daardie tyd? _____
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? _____

Waar was u op daardie tydstip? VREDEFORT DIST. OP KOMMANDO.

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: _____
BY KATKOP VASSEKEER IN 'N KRAAL KOMMANDO
HET DEUR GEBREEK, GELYK TYDIS IS EK.
GEWOND, MET DIE DEURBREEK HET ONS OOR
DIE VYAND GEGAHN MET DIE PERDE EN MENISSE
VYAND IS DIE EWISHEID IN DEUR DIE KOLF VAN DIE
GEWEER. DIT WAS ONDER LEIDING VAN GENL. DE WET.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____
HET EEN KAFFER SPIEN DOODGESKIET EN ANDREEN
GEJAAG. VANAF SEELBEK VLEI NA KOPPIES. TOE HY OOR
DIE SPOORLYN JAAG, TOE SIE NEEK MET GEWERE
LIG. EK HET ONDER DIE KOEËLS HIT GEJAAG
SONDER 'N SKRAAP.
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan _____
DIE DEURBREEK BY KATKOP. BAIE BURGERS
IS GEVANGSE GENEEM. SE WIE IS GEWOND

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

P. J. van Rensburg
HANDTEKENING.

167

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Jan Albert van Niekerk
Huidige Posadres 66 Gerrit Maritz Dalview Brakpan
Geboortedatum 14 Februarie 1870 Ouderdom 10 Oktober 1949 79 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Zeerust
Marico Dist. Transvaal.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Destyds was ek in polisie mag. besydende leer. toe ons verneem van die uitbreek van die oorlog. Groot oproer was toe daar sprake was van dinamiet in Makling was.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Marico Kommando
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Generaal Snijman
Kommandant Botha, veldkornet Snijman.
5. Het u self offisiersrange bekleed? Korporaal. Ja.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby Korporaal
Mei 1900.
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Slag by Kalkseuwel tussen Rustenburg en Pretoria
Magaliesberg by Wanderingste poort.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Ja.
Hoeveel keer? een Keer.
Tydens watter gebeurtenis? met slag teen Lord Methuen
by Hart's rivier de Klipdrift.

8. Was u ooit gevang? nee 168

Waar? —

9. Het u ooit ontsnap? nee

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? ja

Wa met tien osse, tien koeie en twee perde.

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond: — (b) gedood: —

(c) Na vrouekampe vervoer? 5 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer Mafeking

(e) Hoeveel is in die kampe dood geen een

12. Was u 'n krygsgevangene? nee

Waar was u in daardie tyd? op slag veld.

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? ja.

Ek moes op Waterkloof wapen afleë. Onder Generaal Delany.

Waar was u op daardie tydstip? Waterkloof Dist. Marico. Tol.

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Ek en een Mar.

v.d. Berg was gestuur om spioon werk te doen in Mafeking na die oorlog geproklameer was omtrent die dinamiet. Ons het in paar uur besig gewees toe ons onder verdinking was moes ons dadelik vlieg. Polisie het ons nagevolg tot omtrent vier myl van die grens al ons was ook onder die vuur maar daarom geslaag om te ontsnap.

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval by die grens het ons

die Kommando gehry en ons het gese dat daar niks in Mafeking was nie.

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Dat die vroue en kinders gevang sou geneem word en na die kampe gestuur word soos gebuur het 1901. Later het my vrou met die vier kinders weg geloop na Zeerust. En so het hulle by die Kommando wagte uit gekom.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Roekies is in Blikkies vleis gehug. Viteriool. Vinger nael in vleis stormjaers, mielie koppe gestroei.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Een aand was ons by Lobatsie. waas ons in panseer trein ingewag het en terwyl ons nog besig was om die Spoorop te breek kom die trein. In elk geval die trein moes stilhou en dit was net ons kans om op hulle te vuur. Die trein moes maar terug gestoot word na Lobatsie. Met Baden Powell se aankoms by Krokodil poel was die leere aldaar. Hy was goed toegetakel. Onder bevel van Offisiere van Dalwee moes die manne laag skiet se van Dalwee "so dat hulle langsaam vrekke".

J. A. Vriekerk
 HANDTEKENING.

170
KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Gerrganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Stefanus Petrus Erasmus Grobler
Huidige Posadres Fairlead (102) J.K. Petit,
Box Benoni.
Geboortedatum 29 Oktober 1883 Ouderdom 10 Oktober 1949 66 jaar
11 maande, en 12 dae

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Ouwerwacht,
J.K. Kriel, Dist. Bethal
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Ons het dit verwag, en was beslis om te veg tot die eind.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Bethal Kommando
wyk twee, en van 1900 - Verkenning Korps.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Eers Kommandant
H.S. Grobler en van 1900 af - Kapte. C. F. Richardson
5. Het uself offisiersrange bekleed? Nee, gewone manskap.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Donkerhoek dist. Pretoria, Delmasita,
Aamwal opu Balfest, Klein-Suikerboskop.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Ja, 20 Februarie 1902
- Waar? Bathia's-berg distrikt Haddelburg Tol
was te goed bewaak
9. Het u ooit ontsnap? Nee, 'n open kams gehad nie
- Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
-
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Ons familie het
by die twintigduisend pond in waarde
verloor
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: twee Broers (b) gedood: Nie een nie
- (c) Na vrouekampe vervoer? die (d) Na krygsgevangenekampe gevoer die
- (e) Hoeveel is in die kampe dood: Nie een nie
12. Was u 'n krygsgevangene? Ja
- Waar was u in daardie tyd? Kakul-kamp Tindie en
Abadnagar-fort tot in Mei 1903
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? Nee ons
was toe reeds in Kakulkamp Tindie
- Waar was u op daardie tydstip? Kakulkamp
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Slag by
Kleinsuikerboskop, Dullstroum het my
broer Lou Grobler in Kabi geklee in die
mistige twee nadat ons die vorte in
gemeen het, saam met die khakis
geloop tot in hulle kamp en tussen
die kaniens gesit en hulle afemaak
het
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval My broer Lou Grobler
en Lt Lou Fincharott wat, nadat ons
drie dae weg was van die kamp af
voornit gerei en ou Platjie (Boerman)
se dagga-fyppiet kruit gaan laai
het. Dit toe se hele bakkiis was
verbruud en die eerste wat uit gekom het
was "dis weer... v.o. ... twee fois."
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
- Ja - 'n de Witte-samintie, officier en
doopstein was se'n patriot in Abatua-
gah fort dat sy ja sy hand moes wat
seu hand moes versels om die eed te leuen
Hy het die gehad en nie ge-eet nie.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Ons wagwoord was - Wesda - en die antwoord was - Vryheid.

Ons het nog meer gehad maar dit het my uitgedien.

Byname of komsnaam - Salman stoppen was dapper - sy bynaam was Cristak ens.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Graag bring ek onder u aandag dat die grafte van in die twintigste eeu, & wat by Kukulcamp aan Helania dood is f. almal krygsgewoens - siks aangehoed is so ver ek dit onthou en weet nie.

Krygsgewangenebehandeling.

A.P. G. G. G.
HANDTEKENING.

Ons was gevang deur 2000 Khakis en 700 Boesjoes, onder bevel van 'n sekere Kommandant Vosloo van Lydenburg. Hulle het ons vir drie dae te voet sonder kos of water aangeja. Die eerste nag het hulle ons op 'n ou kampplek vasgemaak, veertien man rug aan rug, aamkade. Ons was 164 man saam. Die khakie-luise het soos mine aan ons bene afgeklun en ons byna afgevoet want ons arms was vasgebund met rieme, en ons was doodgetrik - ons was almal gekruk in 'n sitende posisie. Tussen elke veertien man was 'n wag, en drie handmeesters was gekruis oor ons elke nag. Ons swaart eiendom was als algemeen, pype en tabak inklus. Die vyandag aand het ons die eerste kos in die stad ^{social} te Hiddelburg gekry. Ons is daarvandaan ver voer na die Bess-kamp te Pretoria waar ons toe eers weer kos gekry het. A.P. G. G. G.

173
KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam

Johannes Christiaan Cornelius Joubert

Woonplaat

Kaalplaas P.O. Ennelsepruit
Duit Polchefstroom

Geboortedatum

22 Junie 1885

Ouderdom 10 Oktober 1949 64 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Blerbolsfontein
Duit Bloemhoff
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring
teen Engeland verneem het

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Geen by Com. De Beer
en later by Belarey.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Tell. Bezuidenhout
P. Meyer • J. Coetzee
5. Het u self offisiersrange beklee? nee

Indien wel, noem die range met die datum naastenby —

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
ysterspruit. Rooival Tweespruit die
slag van Ekibhuan
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee

Hoeveel keer? —

Tydens watter gebeurtenis? —

8. Was u ooit gevang? ja
 Waar? op 11. Mei 1902. na aan Tryburg
 9. Het u ooit ontsnap? nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? —

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

- (a) gewond: 1 (b) gedood: —
 (c) Na vrouekampe vervoer? — (d) Na krygsgevangenekampe gevoer 5
 (e) Hoeveel is in die kampe dood —

12. Was u 'n krygsgevangene? ja
 Waar was u in daardie tyd? Tryburg Tronk. Blaunfortlein
Kamp en Umbulo Kamp
 13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? —

Waar was u op daardie tydstip? Umbulo Kamp

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: —

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval —

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan —

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

aangesien ik te jonk was ^{om} gekommandeer te word. moes ik met my vader gaan gaan. hy was grofsmid en moes die perde verlaas ek was jy Handlanger en. moes maar. oke my beel doen jou as e Burger

J. C. C. Joubert
 _____
 HANDTEKENING.

176

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam ERASMUS, Abel Hermanus Johannes,

Huidige Posadres 12 sesde laan Highlands Noord
Johannesburg.

Geboortedatum 9 Aug. 1871 Ouderdom 10 Oktober 1949 78 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Dist. Kroonstad
O.U.S.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
_____
_____
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Kroonstad Kommando,
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kommandant
Mendriks Botha,
5. Het u self offisiersrange bekleed? nee.
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Colesberg 1 Jan 1899. en 6 Jan. Rooiwal
en oral in Vrystaat
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee
Hoeveel keer? —
Tydens watter gebeurtenis? —

8. Was u ooit gevang? ja
Waar? Dist. Kraanstad kort voor vrede

9. Het u ooit ontsnap? nee
Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? ja, 300 skape
5 perde, 51 Beeste, wa, en al die meubels

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
(a) gewond: niks (b) gedood: _____
(c) Na vrouekampe vervoer? vroue (d) Na krygsgevangenekampe gevoer _____
(e) Hoeveel is in die kampe dood nee

12. Was u 'n krygsgevangene? ja
Waar was u in daardie tyd? in Dist. Kraanstad

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? _____
Waar was u op daardie tydstip? in gevangenskap.

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: _____
_____
_____
_____
_____

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____
_____
_____
_____
_____

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan _____
_____
_____
_____

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kessoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

A. G. J. Erasmus

HANDTEKENING.

179
KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Christoffel Johannes Esterhuizen
Huidige Posadres 59 4 Street Vedder Johannesburg
Geboortedatum 1882 26 Desember Ouderdom 10 Oktober 1949 67 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Kapperskruis
Pieterseburg Deel Plaatsburg
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Om geboen te staan vir ons
Land in val
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Reis Kommando
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kommandant Van der Merwe
Leier onder Kommandant Stienkema in latere en Kommandant
5. Het u self offisiersrange beklee? — (Bohman)
Indien wel, noem die range met die datum naastenby —
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Mafiken Sabrow Mafiken bospan
Roos wal
7. Was u gewond gedurende die oorlog? ja op Roos wal
Hoeveel keer? een
Tydens watter gebeurtenis? Met die storm van
Roos wal 11. April 1902

8. Was u ooit gevang? ja
 Waar? 11 - April Rooiwal
9. Het u ooit ontsnap? een
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? /
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alles verwoes
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
- (a) gewond: een (b) gedood: /
 (c) Na vrouekampe vervoer? 3 (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: een
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: Moeder en 3 susters
12. Was u 'n krygsgevangene? ja
 Waar was u in daardie tyd? op Solampontien tussen Johannesburg
 en Pretoria
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? /

Waar was u op daardie tydstip? in die hoofkwaartier

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou:

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

Ja dat ek uit die hoofkwaartier is. ek na Kruisfontein
 Na die kamp waar my familie was en toe
 ek daar kom het ek maar net 2 van my
 broers daar gekry en een susters die ander was

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Handwritten lines for question 17.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Handwritten lines for question 18.

HANDTEKENING.

C. J. Esterhuizen

182

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Salomon Johannes Cornelis v.d. Westhuizen
Huidige Posadres Helfontein, P.K. Welgedacht-
Geboortedatum 10 Junie 1875 Ouderdom 10 Oktober 1949 74 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Heidelberg Tol.
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Met die oomblik toe ek van die oorlogsverklaring
verneem het, was ek baie angstig om vir
my land en volk te gaan stry.
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Heidelberg
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kommandant Wylbach
5. Het u self offisiersrange beklee? nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Slag van Ladismith, van Platrand 6 Jan. 1899,
van Spionkop, en oral in die O.V.S. soos afbrenskraal
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? nee
 Waar? -
9. Het u ooit ontsnap? -
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? -
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? alles verloor
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: nemand (b) gedood: niemand (in Heidelbergkamp)
 (c) Na vrouekampe vervoer? niemand (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: nee
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: net-begruende
12. Was u 'n krygsgevangene? nee
 Waar was u in daardie tyd? -
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? ja, ek was self teenwoordig
 Waar was u op daardie tydstip? -
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: -
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Daar was baie grappes na so n slag, van wat een of ander gedoen het-of u fuit begaan het.
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan -

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Haspasi, as die woord kom dan moes elkeen
 plat val, wetende dat in bom aan die kom is.
 oorlogstuig, soos "Long Tom" "Fransman" Bom Maxim
 "Katagter" wat baie gewaardhou was, (dit was alles kamom)

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

B. J. de Vries
 HANDTEKENING.

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam Geert Klooes Albertes van Kraayenburg

Huidige Posadres 3de Laan 119 Waterwal Boven

Geboortedatum 7 Mei 1881 Ouderdom 10 Oktober 1949 68 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Carolina wyk 3
4 OKT 1899 van huis af, wapen afgelê 1902
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het ^{11 Junie}
Ons het gedink dis weet in in
breek 5000 in 1880 en was
 baie opgewonde
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Carolina wyk 3
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Korn D. Joubert
en Veldk. A. Viljoen.
5. Het uself offisiersrange beklee? Nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
1900 op 24 Jan Spioen Kopp, 26 Febiasvoel
kranse, van Bigersberg ena Bothas pas, almosne
7. Was u gewond gedurende die oorlog? Nee
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? Nee
 Waar? —
9. Het u ooit ontsnap? —
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? —
—
—
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? ongeveer £2.00
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: 124/1902 (b) gedood: 22 Feb in Pretoria
 (c) Na vrouekampe vervoer? — (d) Na krygsgevangenekampe gevoer —
 (e) Hoeveel is in die kampe dood —
12. Was u 'n krygsgevangene? —
 Waar was u in daardie tyd? —
—
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? was almal
 kop voor die bom oor ons land.
 Waar was u op daardie tydstip? Carolina wijk 3
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: Wilde Stolz
 was getik en was nie uit posisie
 verlaat nie en ek en sy saam
 het hulle amper ander die
 Engelse gaem uit heel) was williger
 is gevaar om lyk woijts van Swasie
 land se touets te gaem.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval —
—
—
—
—
—
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Dood van al die familie
 betrekking.

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Daar blits hy, hou moet

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

C. F. A. v. Braageburg
HANDTEKENING.

Almosnetz A. Mettrard, tusschen Belfas en Pelwantha
tot die denkwijk September 1900 of in toe keiserdaar
groot slag Crissiesmeer spoorse aansaal op
Pelwantha president burgersoor die spoor
saan met generaal Botha. Melmo 8 toe 1901
~~aan~~ Bersonse slag waer wijles garetiaal
opperman ge val het

11

---

halve broer dooge skiel op spjoenkoy cruste
broer gevond in Februarie dood zwaarge
hmes

G. F. van Praaijerburg

188

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die
Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die
Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg,
1949, bygewoon het.

Volle naam Matthys Andries de Boer
Huidige Posadres 42-11de straat Greyman-T.H.B.
Geboortedatum 1890 - 18 November Ouderdom 10 Oktober 1949 68 jaar ^{maande}

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Louthansberg
2. Ken u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
alleenlik dat ons ons mees verdedigdig
teen Britanje soek ons land en volk
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Tom Kelly, Louis Zichart
Het ek my jaar gedoen ongepaar, vandaar na Kookslag.
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? generaal Buers,
Piet Anghel Muller
5. Het uself offisiersrange bekleed? nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby —
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Modder Rivier Kookslag.
7. Was u gewond gedurende die oorlog? ja dis been
Hoeveel keer? een keer
Tydens watter gebeurtenis? In die slag van Modder Rivier

8. Was u ooit gevang? ja
 Waar? Tussen Banderliets kaffies en Haesly.
9. Het u ooit ontsnap? nee
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? nie
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? —
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: — (b) gedood: —
 (c) Na vrouekampe vervoer? ja (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: —
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: —
12. Was u 'n krygsgevangene? ja
 Waar was u in daardie tyd? Pieteraburg
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? was nie teenwoordig met die vredesluiting nie
 Waar was u op daardie tydstip? In Turffontein soos by J.H.B.
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: In Botabanza het ek 'n offisier geskiet en sy gewond gemaak.
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval Voer dit die kaffies gewang het, was ek die kaffies dood en het ek in betrou gebere. Dit myself toe sien Engelse af my regte in lokaal, toe het ek nie geskiet nie.
16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
Die diepste ontraening was toe ek maer sien hoe die vroues en kinders maer by in die kampe

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

Dis wagwoord was Aswael Bo. Waas
 ons teen die Boers doodgeskiet het
 ook kryswet waas by in verraaier
 gewees het anders as mensse, anders kom
 van ons mensse doodgeskiet is. Die more vas by mensse
 doodgeskiet word by by gewis en sy wou te sien.

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

Daar het by nag gesoek sy maet-dogter
 helowet dat sy wouit wies byet in Boers
 sal trou met toe se sy ek gaan des
 Afrikaners trou by is in verraaier van
 my land Daar het ek in dapper vrou
 geien.

M. A. De Leeuw

HANDTEKENING.

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam

Louis Johannes Foune

Huidige Posadres

35 Beecher Street
Shadon

Geboortedatum

28 April 1879

Ouderdom 10 Oktober 1949 70 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902).

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? Barkly east

Kaaps Rebel

2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het

geproklameer - op gekomman deur

3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen?

4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen?

Jan Hendrik Louw van Zeytin O.V.S.

5. Het uself offisiersrange bekleed?

Indien wel, noem die range met die datum naastenby

kapitein 1899-1900
hoof drech storm
hoof koermonskop wepke naas sewit & sannaap

6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).

muir hondret Roodewal deenters pas afkomstig
kabaruu sprekke naas n reel vander

7. Was u gewond gedurende die oorlog?

Hoeveel keer?

Tydens watter gebeurtenis?

Ja een maal in die been
aan deur linker arm
Sannaap deur arm
Roodewal deurdie been van agter bokant Kanie

8. Was u ooit gevang? nee 192

Waar? _____

9. Het u ooit ontsnap? vele malen ontkomen

Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____

10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? Ja alle kosmeubels

11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?

(a) gewond: om gekom (b) gedood _____

(c) Na vrouekampe vervoer? _____ (d) Na krygsgevangenekampe gevoer _____

(e) Hoeveel is in die kampe dood _____

12. Was u 'n krygsgevangene? nee

Waar was u in daardie tyd? _____

13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? smekend

wapen of gun te altyd was

Waar was u op daardie tydstip? _____

14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou: _____

15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval _____

16. Het iets werkliks treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan

skamerade se smekend in oewand in gevang
vulle dagn tevoet tot pelt-kebon was
meenig maal ses maal van offisiers

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil mededeel:

HANDTEKENING.

194

KRUGERFEES en SAAMTREK van OUDSTRYDERS.

(Georganiseer deur die Volksfeestekomitee van die Johannesburgse Skakelkomitee).

Saterdag 8, Sondag 9, en Maandag 10 Oktober 1949.

Inligting verstrek deur Oudstryders wat deelgeneem het aan die Vryheidstryd 1899 - 1902 en wat die Feesverrigtinge in Johannesburg, 1949, bygewoon het.

Volle naam M CB Killebrand

Huidige Posadres Jeppe 4, Senclair Belgaria

Geboortedatum 21-10-1899 Ouderdom 10 Oktober 1949 80 jaar

DEELNAME AAN DIE VRYHEIDSTRYD (1899 - 1902). OVS

1. Waar was u woonagtig by die uitbreek van die oorlog? To Kampstad
2. Kan u iets meedeel in verband met die oomblik toe u van die oorlogsverklaring teen Engeland verneem het
Alwat ik kon so dat ik alles deklaar het my Hamster was gewond 10 mende in Kamp
3. In watter Kommando(s) het u diens gedoen? Kampstad
4. Onder watter offisier(e) het u diens gedoen? Kommandant de Frey en Selt van Bergen
5. Het uself offisiersrange bekleed? nee
Indien wel, noem die range met die datum naastenby _____
6. Noem die veldslae waaraan u deelgeneem het (met datums indien u dit onthou).
Balmord twee Bismarck
7. Was u gewond gedurende die oorlog? nee
Hoeveel keer? _____
Tydens watter gebeurtenis? _____

8. Was u ooit gevang? nee 195
 Waar? _____
9. Het u ooit ontsnap? —
 Deel iets mee i.v.m. die ontsnapping? _____
 _____
10. Het u baie skade gely wat u eiendom betref? laas skade roberte
11. Hoeveel van u huisgesin (dit geld slegs die gesinslede wat saam met u in dieselfde huis gewoon het) is gedurende die oorlog?
 (a) gewond: nee (b) gedood: —
 (c) Na vrouekampe vervoer? Brandfontein (d) Na krygsgevangenekampe gevoer: —
 (e) Hoeveel is in die kampe dood: —
12. Was u 'n krygsgevangene? nee
 Waar was u in daardie tyd? ops Kommande
13. Kan u iets onthou i.v.m. die vredesluiting op 31 Mei 1902? ja
ons was in 'n slegte toestand
 Waar was u op daardie tydstip? Hoopstad Kommande
14. Deel iets mee i.v.m. een of ander heldedaad wat u kan onthou:
an daalkruis was ons met 'n gelye
75 drie van mekaar en ops mar spoutin
15. Vertel een of meer grappie of grappige voorval laas grappie
Kan nie alles onthou nie
16. Het iets werklik treurig voorgeval wat u diep geroer het? Vertel iets daarvan
die gevangenis nummering van my manne

17. Oorlogswoorde: Stel 'n lys van net soveel oorlogswoorde op as wat u kan onthou (veral die woorde wat ons vandag glad nie meer hoor nie of baie selde. Gebruik 'n ekstra vel papier indien nodig. Dink aan krygsterme, byname, oorlogstuig, kossoorte, ens. ens.)

---

18. Algemeen: Enige ander belangrike inligting wat u graag wil meedeel:

M. C. B. Y. de Vries
HANDTEKENING.

